

Dr Jiří Maria Veselý O. P.

* * *

IMELDA

Lambertini

* * *

Dominikánská Edice Krystal, Olomouc

**Kongregace sester
III. řádu sv. Dominika
v Řepčíně,**

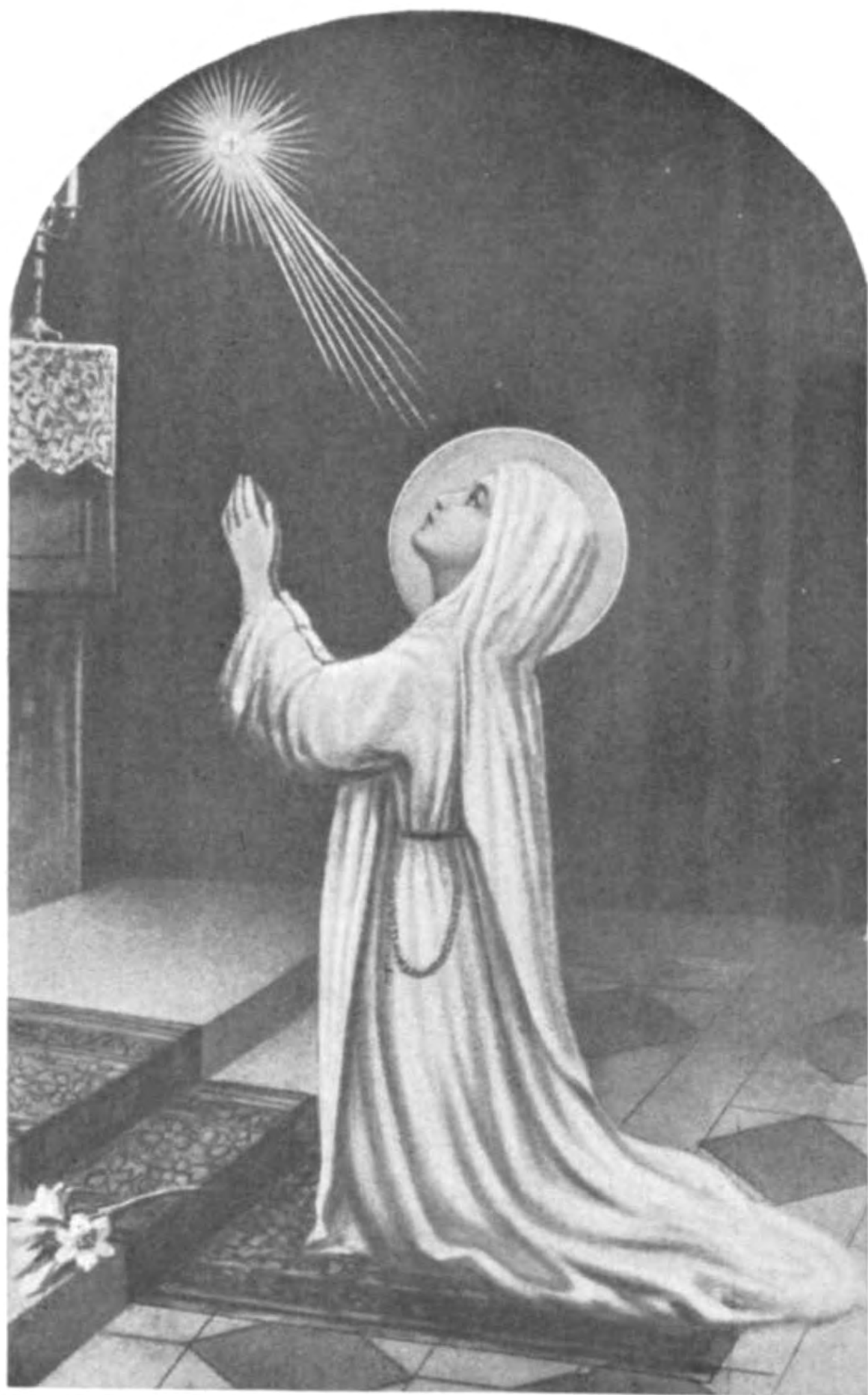

řizená Velebnou Matkou

M. Augustinou Stuchlou

prožívá **padesátý** rok svého trvání. Vy-
dává-li se při této **příležitosti** tento život
dominikánské eucharistické světice, je
to projevem **vděčnosti** Bohu a **Řádu** za
nebeské **požehnání**. Že nebylo malé,
o tom svědčí nejlépe veliký **vzrůst** kon-
gregace a vykonané dílo.

B E N E D I C T U S D E U S

Údové zavedy, archiv Edice Krystal.

BL. IMELDA

P. Jiří Maria Veselý O. P.

Bl. Imelda Lambertini dominikánka

*Druhé
rozšířené
vydání*

Dominikánská Edice Krystal Olomouc

**Marii,
PANNĚ VĚRNÉ**

*• Je jedna z duchových bolestí:
mít co říci a nemít komu! •*

Březina.

Obětování květů

Klamný je půvab a prázdná je krása;
žena bojící se Boha, jen ta bude pochválena.
(Resp. offic.)

Květen; nedělní odpoledne. Římské oslňující slunce řezalo palčivými paprsky na dlažbě ostré obrysy věcí a lidí a pod jeho zářem se vlnilo zlaté lemování rudých závěsů na hlavním vchodu chrámu Santa Maria sopra Minerva.

Santa Maria sopra Minerva je starý dominikánský kostel a klášter v Římě blízko Pantheonu. Je spjat těsně s životem řádu bratří kazatelů a má slavnou minulost. Je

stavěn ve slohu severoitalské gotiky a o jeho sloupech se vypráví, že jsou udělány z umělého mramoru, jež zhotovili dva řeholní bratři-laici.

Rudé závěsy na dveřích chrámových znamenají slavnost. U Santa Maria sopra Minerva byla tedy slavnost.

Toho nedělního odpoledne se začínali kupit lidé okolo hlavního oltáře. Z dálky se zdálo, že se tam chvěje bílý obláček, ale byly to děti. Družičky, bílé a krásné, s očima jako studánka. Mlčely a dívaly se buď na velikou dominikánskou světici, Kateřinu ze Sieny, jejíž ostatky v podobě černo-bílé sochy leží za sklem pod hlavním oltářem. Nebo na gotická okna, na nichž byly znázorněny hlavní osoby liturgické moudrosti a lásky dominikánské modlitby. Nebo nedočkavě na dveře sakristie, a hlavně tam; až přišel kněz-dominikán a hovořil k dětem, ale zdálo se, že čekají stále něco většího. U sakristie zazvonil zvonek a vyšel průvod. Arcibiskup v kněžské nádheře a před ním řada bílých mnichů. Byli mladí skoro všichni a v předních dvojstupech mezi italskými tvářemi se odrážely obličejové Indů. Byli to indiští domorodí dominikáni, ovoce misí římské dominikánské provincie.

Když průvod došel k oltáři, arcibiskup vystoupil na nejvyšší stupeň, obrátil se a s úsměvem se zahleděl na bílé duše u svých nohou. Hlasem prosyceným láskou jim řekl několik slov. Děti zmlkly, oči jim zažehly jako ohníčky, a nejmenší - jako andílek - se vybatolilo po stupních nahoru: náruč mělo plnou květů. Podalo je arcibiskupovi, políbilo mu ruku, dívalo se bedlivě, jak arcibiskup kladl květy na oltář. Pak naklonilo hlavičku, aby ji velekněz požehnal a pohladil a s ručkama rozpraženými seběhlo radostně do klína mamínčina. Potom šlo další, třetí, až poslední, a všechny obětovaly květiny.

Byla to neděle po svátku bl. Imeldy, ta slavnost byla k vůli ní a děti obětovaly květy Bohu k její počtě. Rudé závěsy lemované zlatem, ohýbajícím se v žáru květnového slunce byly na hlavním vchodu, protože tu byla slavnost obětování květů, to je totiž podobenstvím života a smrti sestry Imeldy.

V blízkém Pantheonu leží mnoho slavných mužů, a mezi nimi světoznámý malíř Rafael Santi. Kolem hrobu přecházejí cizinci, ale bez modlitby na rtech. Na hrobě visí věnec. Ale květy jsou umělé a nevíš: pověsila je sem milující ruka, anebo veřejný

zřízenec na státní útraty? Včera, či před měsícem?

Vzpomeneš si mimoděk na obětování květů sestře Imeldě a marně zapuzuješ myšlenku, co vlastně určuje hodnotu lidského života. A do myšlenek mísí se ještě poslední akordy varhan, doprovázející arcibiskupa v bílém průvodě od oltáře posetého květy a v doznívajících tónech jako by se prolamovala melodie responsoria kněžských hodin: *Fallax gratia et vana est pulchritudo: mulier timens Deum ipsa laudabitur. Date ei de fructu manuum suarum* *Gloria Patri et Filio et Spiritui sancto* *Sláva Bohu Otci, i Synu, i Duchu svatému*

Imeldina láska

v nočních chvílích
jsem hledala toho, jejž miluje duše má;
hledala jsem ho, ale nenašla.
Vstanu a budu chodit městem;
na náměstích a ulicích
budu hledat toho, jejž miluje duše má.
Hledala jsem ho, a nenašla.
Našli mě ponocní, hlídači města:
„Neviděli jste toho, jejž miluje duše má?“

Maličko od nich sotva jsem poodešla,
našla jsem toho, jejž miluje má duše,
uchopila jsem jej, a nepustím...“
(Píseň Šalomounova, 3, 1-4.)

Imelda Lambertini byla dcera boloňského šlechtice Egana Lambertiniho. Skoro ještě jako dítě se stala sestrou druhého dominikánského řádu, tedy dominikánkou s přísnou klausurou. Celá její svatost je v tom, že umřela láskou a touhou po Bohu při svém prvním svatém přijímání. Tehdy jí bylo asi 13 let. Byla mladičká, proto je patronkou dětí přistupujících po prvé ke stolu Páně, i vůbec dětí milujících časté sv. přijímání.

Jelikož hlas Církve sv. - tak jako v dobách prvního křesťanství dnes zve naléhavě dětské duše k častému sv. přijímání, bude snad aspoň poněkud užitečné a zajímavé poznat něco ze života a smrti bl. Imeldy.

Je tak dávno, co se to všechno stalo; a tolik bouří přešlo místy, kde se to všechno stalo, že se zdá skoro nemožné vytvořit naprosto přesný obraz celé skutečnosti a krásy několika málo let života mladé boloňské komtesy. A pak - lidské slovo je jenom *znamením* skutečnosti a pro svou omezenost nemůže vyčerpat svým významem ani zdaleka to, čemu se říká život člověka, a v našem případě svatý dívčí život.

Podle zachovaných pramenů můžeme soudit, že Imelda Lambertini se narodila asi v červnu nebo v červenci roku 1321 v Bologni. Její rodina byla vznešená, mocná a bohatá. A říká se, že matka si ji vyprosila na Panně Marii. Jeden francouzský Imeldin životopis píše, že matka vzala dítě když se narodilo do svých rukou, pozvedla je k nebi a plna radosti pravila:

„Matko Boží, dalas mi ji; obětuji ji tobě, vezmi si ji.“ - A další události ukazují, že ji Panna Maria vyslyšela.

Dítěti dali jméno Imelda. Zdá se, že i to

jméno bylo od Boha, neboť je proroctvím o celém životě Imeldině.

I-mel-da - znamená: jdi - dávej - med -

A uvidíme, že Imelda skutečně rozdává med až do dnešního dne, ano, právě dnes. Med, mající v sobě všecko potěšení: Největější svátost oltářní.

Všecky doklady svědčí o tom, že rodina Egana Lambertiniho byla rodina věřící, a proto šťastná.

Jsou-li jen nepatrné doklady o vnitřním životě této rodiny, tím četnějších důkazů se nám dostalo o ctnostech, které se jeví činností navenek: pomníky, v kamenech tesané nápisy, pamětní mince a pod. svědčí mnoho o Eganově velikomyslnosti, rozvážnosti, statečnosti anebo o štědrosti a dobrotě jeho choti. Byla to žena spíše tiché povahy, jež se cele věnovala svému muži a dítěti.

Viděla růsti Imeldu, jak rostou všechny ostatní děti. Někdy však se jí zdálo, že má v sobě její dcerka něco zvláštního.

Imelda rostla obklopena nádherou a pohodlím italského šlechtického života, odloučena od obvyklého ruchu a dobrodružství dětského zrání v nižších vrstvách. Byla vychovávána jako všechny šlechtické děti té doby: v komnatách, zdobených těžkými ko-

berci na kamenných stěnách a mramorových podlahách; pod stropy, do jejichž patriarchálních ozdob obohacených zlatem se jen s námahou dostávalo světlo malými okeními oblouky, tesanými z mramoru či bílého pískovce; obklopena chůvami a komornými, které ji doprovázely nádhernými sady, v nichž do zpěvu slavíků prudce začínaly voněti růže a chorobně bledé květy citroníků a oranžovníků, když s širých boloňských vinic tekli prostrannými podloubími do paláců večer. Starší zkušená paní ji učila dvorským způsobům, aby Imelda věděla jak se chovat, až bude moci jíti na hlučné slavnosti, plné naznačovaných tajemství dráždicích zvědavost.

Více však než všechny tyto věci lákala Imeldu domácí kaple, v níž ztichle a usebraně hledívala na oltář. Hlavně od té doby, když matka a chůvy jí začaly vyprávěti první pravdy o Bohu a o jeho lásce; o pokoře a čistotě Panny Marie a o jejím skrytém životě; o pannách a princeznách, které zvábeny jejím příkladem odcházely do samoty milovat Boha nade všechno: celým srdcem svým, celou duší svou a z celé mysli své. Že taková věc je krásná, a že je to jako velký hlad, jenž pronikne sžíravou touhou celou lidskou bytost, když se člo-

věk rozhodne milovat jenom Krista Ježíše ukřižovaného.

A když jí řekly, že všichni lidé nežijí v paláci, a že je na světě mnoho bídy a bolesti, a že to všechno je proto, že Bůh je málo milován - rodila se v ní touha milovat, hodně milovat: tak, jak nikdo ještě nemiloval Ukřižovaného.

Když ji maminka naučila Zdrávas, modlila se jej často. Ale její hlavička byla plna sužujících myšlenek a srdce hořelo nepokojem. Oněch několik slov o bolesti, o nutnosti lásky, o Bohu, jenž čeká na nás, to vše jí nedalo pokoje. Rozhodla se již tajně - ani mamince to neřekla, ani staré chůvě že by šla za Ním, že by mu řekla potichoučku, že i ona je ochotna jej milovat tak, jak mu to dělá radost.

Ale kam jít? Kde je On? Kdo by jí to bez posměchu řekl? Maminka, či starý zámecký kněz?

Bylo to ve chvílce, jakých se naskytne dosti mezi matkou a dcerou, když tato začíná nacházeti ve svém životě tajemství a hledá, kdo by jí řekl pravdu, ale čistou, něžnou a laskavou. To dovede jen dobrá matka. A tak jednou Imelda, dospívající velmi brzy, schoulena na srdci matčině, slyšela mezi jiným i odpověď na své hle-

dání „Život je Boží dar. Naplní jej jen ne-sobecká láska, vykoupená obětí. Ale hledá-li k tomu člověk sílu, musí se odejít z ulice do kostela. Tam je přece na oltáři živý Bůh, Ježíš Kristus ve svatostánku. S ním je tam Panna Maria, Matka dobré rady, andělé a svatí . . .“

Imelda věděla dosti. Od té doby ji pudila neznámá síla k bílému Chlebu ve svatostánku, ale bylo to násilí sladké. Zdálo se jí, že se v ní rozhořely palčivé plameny, roze hvěné a bolestné, ale krásné a čisté.

A obrazy, jež začínaly plnit její mysl, byly tak zvláštní, že by za nic na světě nebyla mohla říci, ve které staré knize je viděla, ani kdy, ani jak. Přicházivaly a způsobovaly, že uprostřed hry či uprostřed výkladu starých chův najednou utichala a s tváří politou sladkým leskem hleděla na plameny, jež běhaly po těžkých kusech vonícího dřeva, které hořelo ve velkém krbu. Anelo, když minuly chladné deště, o samotě se nořila do zurčení fontán a opojena vůní vavřínu myslila, že všechno na světě se stalo jako nová píseň.

A všechny sny končily stejně: Oltář, kněz a v rukou knězových bílá Hostie - živý Bůh.

V Imeldě se probudila dívčí duše, poznala krásu a zamilovala si ji. Je to prosté a při-

rozené: Imelda Lambertini začala mítí svou první a poslední lásku. Bylo jí málo let, to je pravda; ale jsou květy nejkrásnější, jež rozkvetou přes noc a zvadnou do večera. A také splní své poslání.

Na každého čeká v životě podobná chvíle. Volil-li člověk po prvé špatně, život mu strhá všechny sny a postaví ho před kruté rozčarování, z něhož ho zachrání jen něco pevného a nekonečně věrného: víra v Boha: že se o nás stará. Milovat člověka není hřích, miluješ-li ještě více Boha. Ano, je to krásné; ale není to všechno. Lidé odejdou, věci se ztratí a hovory skončí, zůstaneš sám. Loučení bolí a hlad je ještě větší než před začátkem a nezbývá, než aby ses vrátil k tomu, od něhož jsi vyšel, jenž je začátek a konec, A a Ω . Neboť málokdo pochopil, že hořící keř v duši je místo svaté. Člověk je jenom kousek dobra a duše je zrozena pro celé.

Imeldu vedl Bůh krátkou cestou. Ze Sebe k Sobě. Její srdce bylo utiшено a zdálo se, že když Ho nalezla, nezbude než s Ním žít a hovořit. Ale nebylo tomu tak docela.

Boj o lásku

Přitiskni si mě jako pečetní prsten na své srdce,
jako pečetní prsten na své rámě,
protože mocné jest jako smrt milování,
silná jak peklo je láska.

Žár její - žár jest ohně, plamenů;

spousty vod té síly nemají,

aby uhasily lásku,

řeky jí nezatopí.

Nabídne-li kdo všecek svůj majetek za lásku,

dojde jen odmrštění.

(Pís. 8, 6-7.)

Budoucnost voněla před Imeldou jako čerstvě upečený chléb, jenž má býti nakrojen co nevidět a snězen. Neměla, co by ji svádělo, a myslila, že v sobě udusí všechno, co by ji odvádělo od svatostánku.

Stalo se však, že se někdy přistihla, jako by se mísilo do jejích vzpomínek něco cizího, studeného a temného. Něco, co nevedlo k oltáři; co jako šedivý prach napadlo někdy na její duši. Ženská povaha jí po-

věděla, že začíná boj o její lásku. Dospívala, chápala více život okolo sebe a začínalo se jí zdát, že i svět je krásný se svými věcmi. Že je příjemné být mladá, bohatá a půvabná. Byla však statečná a ani jí nenapadlo, že by kdy mohla mít jinou lásku než tu, jíž teď žila.

Bylo jí asi deset roků, když se zhoršil její boj. Bratr Guido se oženil s Pinou Malavolti.¹ Až dosud žila Imelda s ním a s matkou téměř úplně odloučena od světa, ale teď se hodně změnilo. Bratr si přivedl mladou choť do svého otcovského domu, aby tu žili všichni pod jednou střechou, neboť jeho otec Egano, jsa ještě mlád a svěží, vedl správu rodinného jmění sám a nedal synovi samostatného podílu. Žili tedy pohromadě a svorně. Změnilo se jen to, že v domě zavládl rušnější život; mladičká nevěsta nemínila zanechat zábav a způsobu života, obvyklého v jejím rodném domě a s radostí vítala i v paláci Lambertiů své příbuzné a známé. Jemná matka Imeldina to viděla také ráda a ani otec neměl ničeho proti tomu. Na Imeldu se dívali všichni s láskou, ale všichni v ní viděli dítě, jež nerozumí ještě životu. A přece již tak dlouho byla Imeldina duše otevřena,

¹ Podle zachovaných dokladů bylo to před r. 1330.

tak dlouho již měla své vlastní tajemství. Možná, že o tom věděla jen matka, ale nechápala toho snad v plné hloubce.

Imelda pochopila, že se něco musí stát, a to hodně brzy. Pod žhavým italským sluncem proudí v žilách krev prudčeji a pokušení přicházela v zakuklení tak sladkém, že by nikdo neřekl, že jejich koncem je smrt, zvláště když mladým srdcem se tak často rozvlní touha po štěstí, po okamžitém štěstí. V rušné společnosti se snadno zapomíná na oltář, a Imelda nemohla odejít, nemohla si vystavět někde v koutě zahrady jeskyňku, aby tam žila svému Bohu. Prosila Pána Ježíše, aby se něco stalo, co by jí pomohlo.

A Bůh jí pomohl. Stalo se to tak náhle, že to roztrhalo všechna vlákna, začínající poutat nebeskou svobodu Imeldinu. Massina, teta Imeldina, vstoupila do kláštera. Bylo to jako úder blesku za jasné oblohy, když se rozhlásilo, že uhlazená, jemná a půvabná komtesa Massina opustila všechno bohatství a hlučnou společnost, aby oblékla pokorné roucho klarisek a dala se na drsnou cestu pokání na usmíření hříchů všech lidí.² A nedala se zmásti ničím: byla hlu-

² Viz: „La Bienheureuse Imelda par une religieuse du même Ordre.“

chá ke všemu přemlouvání, jímž se snažili změnit její rozhodnutí příbuzní a známí. Konečně i dnes jsou ještě lidé a budou takoví stále kteří nechápou, že je marný každý lidský pokus, když Bůh zavolá někoho neodvolatelně pro své záměry, v jejichž splnění je jediné a největší štěstí duše.

Je v tom jakási záhada. Všichni jsme vábeni pravdou, dobrem a krásou, je to přirozený zákon. Každý křesťan dále ví, že Bůh je vrchol pravdy a krásy, že tedy není většího štěstí nad přátelství s ním; a přece je málo těch, kteří dovedou býti důslední v rozeznávání hodnot. Mnozí zůstanou u věcí menších. Ano, pronásledují ty, kteří jdou dále než oni. To je ten boj dvou království, inspirovaný někým, kdo je dnes právě tak zlý a lživý jako před sedmi sty lety, ano dávno před tím. Boj, jehož počátek sahá až k pádu prvních lidí, po němž bylo položeno nepřátelství mezi hadem a ženou.

Když teta Imeldina Massina se stala milovnicí sestry chudoby v řádě sv. Františka a sv. Kláry, Imeldě začínalo vzcházeti též světlo. Bude nutné odejít.

Je zajímavé, že celý tento boj, který byl skryt jejímu okolí, Imelda prodělávala skoro sama. Její otec byl málo v rodinném kruhu. Byl význačnou osobou a měl důle-

žité místo ve správě Bologně. Skoro víc než s otcem stýkala se Imelda se svými třemi strýci kněžími, z nichž jeden se jmenoval P. Napoleone a dva ostatní byli domini-kány: P. Edigio a P. Guglielmo. Ti chodili navštěvovat časem Imeldu, či jak jí důvěrně říkali svou Beldu. Imelda je jméno, jež do-stala již na křtu, neboť v té době nebylo ještě zvykem měnit jméno při vstupu do řádu, jak je tomu dnes. Jméno Imelda se v Bologni vyskytovalo často, i v samé rodině Lambertinů.

Egana, otce Imeldina, vzdalovalo z rodiny i to, že byl volán jako starosta do sousedních měst v okolí Bologně, kamž odjížděl sám a rodinu s sebou nebral. Byl svědomitý a celý svůj čas věnoval lidem, kteří mu dali do rukou správu své obce.

Žily tedy doma většinou s matkou, v tichu a ústraní, než se Guido oženil. Kroniky prvních životopisců Imeldiných se obdivují přímo palčivé zbožnosti dítěte, kterou jako by byla vyssála z prsů matčiných, a jen tak si vysvětlují div milosti Boží, který v ní uskutečnila Prozřetelnost za tak kratičký čas. Píší, že Imelda byla od malička jemná a vážná, ráda poslouchala příběhy ze života svatých a ve svém úsudku projevovala neobyčejnou zralost rozumu. Matka ji vodila často na slavné bohosluž-

by, jež tehdy byly skoro denně. Naslouchaly spolu recitování a zpěvu společných kněžských hodin, a v prázdných chvílích si dítě opakovalo útržky žalmů, zachytivších se v dětské paměti.

Byl to zázrak? Nebo jen dobrá výchova? Snad oboje. Rozhodla-li se Imelda tak mladá pro život v klášteře, nebylo to v té době nic divného.

Sv. Marketa Uherská, dcera uherského krále Bely IV., učinila právě tak. Stará čtyři roky je dána rodiči k sestrám druhého řádu dominikánského a v sedmi letech plna radosti obléká hábit.

Blah. Zdislava, dominikánská terciářka, světským jménem hraběnka Berková z Moravy, zasvěcuje se Bohu již jako dítě. Neměla ještě sedm roků a utíká z domu do lesů, aby tam mohla žít jenom Bohu.

Právě tak mladá vstupuje do kláštera ct. sestra Eufemie z Ratiboře, knížecí dcera, jež umřela roku 1359 v pověsti světice jako převorka dominikánského kláštera v Ratiboři.³ Byla vrstevnicí bl. Imeldy. Měla tedy Imelda dosti vzorů, věděla-li ovšem o nich. Zachovala se však hrdinsky, když k její duši dolehl hlas Boží.

³ Viz: Eufemia, P. Pius Bazan O. P., Albertus-Magnus-Verlag, Vechta.

Nalezený domov

„Pověz mi ty, jehož miluje duše má,
kde pásáš, kde odpočíváš v poledne;
bych nemusila se toulat za stády tvých druhů
„Nevíš-li, ó nejkrásnější ze všech žen,
vyjdi a kráčeť po stopách stád...“
(Píseň 1, 6-7.)

Všecky tyto věci zrály pomalu a bolestně v duši Imeldině. Lidem se příliš nesvěřovala, neboť i ten nejvěrnější může zradit, a pak je bolest člověka větší pro zklamání. A z rány v srdci vyteče krve ještě víc. Zato prodlužovala své chvíle před svatostánkem. Byla rozhodnuta jít do kláštera, ale nevěděla, do kterého. V Bologni jich bylo dosti, ale byly různé povahy. Snad zjevila milost Boží Imeldě také to, že

je důležité najít *svou* řeholi, odpovídající spíše její povaze a touze. Měla jíti snad prostě za tetou Massinou ke klariskám?

Imelda chodila často do dominikánského kostela. Měla tam dva strýce, kteří podobně jako tetu Massina opustili bohatství a stali se prostými bratry kazateli-dominikány. P. Guglielmo Lambertini byl příbuzný se strany otcovy, P. Edigio Galuzzi se strany matčiny. Nemáme důkazů popíratí, že tito dva vzorní kněží neměli vlivu na volbu své neteře.

Bylo tomu teprve sto let od té doby, co žil a zemřel v Bologni sv. Dominik. Požehnutí těchto událostí naplňovalo Bolognu dominikánským duchem. Bylo tam šest ženských klášterů dominikánských v době bl. Imeldy: klášter sv. Anežky, sv. Jana Křtitele, sv. Matěje, sv. Lukáše, sv. Marie Magdaleny ve Val dipietře, sv. Petra mučedníka a pravděpodobně sv. Maria Nuova. Několik jiných se chystalo přijmouti dominikánské stanovy.⁴

Dokud sv. Dominik žil, dával Bologni ve svých kázáních a duchovních vedeních o-voce svého života. Když zemřel, dal jim i své tělo. Byl pohřben v Bologni. Jeho

⁴ „La beata Imelda Lambertini, domenicana; P. Tom. Alfonsi O. P., Bologna. Cap. IV. pag. 51—52.

mramorový hrob na oltáři boční kaple dominikánského kostela v Bologni zdobili největší výtvarní umělci Itálie.

Kolikrát asi klečela Imelda před ostatky sv. Dominika, kolikrát asi sledovala svými zraky postavy svých strýců, když se ubírali z kůru za hlavním oltářem v průvodu s ostatními řeholními bratry k náhrobku svého duchovního otce, aby tam zpívali antifonu „O lumen Ecclesiae - O světlo Církve“. A když se zpívalo a kněz obcházel náhrobek s hořícím kadidlem, jak vroucně se asi mísily do stoupající vůně touhy a modlitby Imeldiny, v nichž prosila Boha, aby i ona našla již brzy nový domov. A stalo se.

Imelda se stala dominikánkou. Byla sestrou II. řádu v klášteře sv. Magdaleny ve Valdipietře na předměstí Bologně, třebaže v klášteře sv. Anežky měla svou příbuznou už sestrou dominikánkou.

V životě Imeldině byl skryt rys samoty a lásky k eucharistii. Snad si toho nebyla ani plně vědoma, ale bylo to pravda. Teď, když začínala býti řeholnicí, splnilo se jí to dokonale. Samota to je zřejmé. A eucharistie? Také.

Dominikánský duchovní život má zvláštním způsobem svou základnu v nejsvětěj-

ší svátosti oltářní. Je to odkaz sv. Dominika, o němž čteme, jak miloval mši svatou, s jakou vroucností ji sloužil: o tom, jak trávil celé noci v kostele, a když ho zmohla únava, jak jen na okamžik si dopřál spánku opřen hlavou o oltářní kámen. Založil-li potom řád bratří kazatelů, musel mu dáti eucharistickou základnu. Kázání je hlásání slova Božího - života a lásky Ježíše Krista, jak je to uloženo v evangeliu. Eucharistie není nic jiného než vtělená druhá božská osoba, tedy také Slovo Boží, ale pod jinou způsobou. Aby bratr kazatel mohl hlásat slovo Boží psané, tak aby duše poznala, že jí dává Cestu, Pravdu a Život, musí býti jeho duše naplněna a oživena tím, co káže. A této nadpřirozené plnosti se mu dostává ve svatém přijímání. Eucharistie je jako žhavý uhel, jímž kdysi očistil anděl rty prorokovy, aby mohl hlásati slovy Božími pokání a naději vyvolanému národu.

Dominikánský poměr duše k nejsv. svátosti určil vědecky, theologicky a mysticky největší syn sv. Dominika, sv. Tomáš Akvinský. Jeho modlitby a hymny o Eucharistii se staly majetkem a mluvou celé Církve svaté.

Jeho spisy byly základem duchovního ži-

vota celého dominikánského řádu, a téměř okamžitě přinesly ovoce v Německu ve vynikajících dominikánských mysticích, jako byl mistr Eckehart, Jan Tauler a lahodný Jindřich Suso (1295-1366). Jsou skoro všichni vrstevníci bl. Imeldy a měli veliký vliv na duchovní výchovu ženských dominikánských klášterů. Kroniky těchto klášterů, většinou z doby Imeldiny, zachycují v dětské prostotě celý život sester Imeldiny doby a pomohou nám pochopit i její život v klášteře.

Náš úvod k dominikánskému životu Imeldinu by nebyl úplný, kdybychom se nezmínili ještě o sv. Kateřině ze Sienny. Pocházela z chudičké rodiny. Jako je sv. Dominik „laskavým, sladkým otcem“ dominikánského řádu, tak sv. Kateřina se může zvát starší sestrou nebo matkou bratří i sester kazatelského řádu. Vytvořila tak krásné spojení činného života a mystiky dominikánské, že v jejím životě a díle najde pro sebe mnoho, ano všechno, každá sestra dominikánka: její kontemplace byla tak hluboká, že je vzorem druhému řádu; třetí řád má v ní příklad učitelky, ošetrovatelky nemocných a sirotek a ostatních činností sociálních, poroučených láskou k bližnímu pro Ježíše umírajícího za

nás na kříži. V šestnácti letech se stává dominikánskou terciářkou po velikých bojích s rodinou, okolím a se sebou samou.

Její život byl vtělená láska k Bohu, k Církvi a k bližnímu. Eucharistie jí byla vším.⁵ Často nepožívala od Popeleční středy až do Nanebevstoupení Páně jiného pokrmu než nejsvětější svátost. A vypráví se, že Spasitel se jí dal napít své drahocenné krve ze svého otevřeného boku. Zemřela ve věku 33 let (roku 1380).⁶

Neuměla čísti ani psáti, proto Bůh sám ji naučil recitovati kněžské hodinky, a to latinsky. Napsala, vlastně nadiktovala krásný Dialog a mnoho listů, v nichž se obráží darovaná moudrost Ducha svatého, neboť Kateřina neměla žádných škol. Každý list její končí výkřikem: „Zůstaňte ve svaté a sladké lásce k Bohu! Ježíši sladký! Ježíši Lásko!“

Vidíme tedy, že sv. Dominik nezklamal eucharistické touhy Imeldiny, zavolav ji do svého řádu.

⁵ Dialog sv. Kateřiny.

⁶ Život sv. Kateřiny Sienské, Dobré dílo, St. Říše.

Ze života a modliteb sester kazatelek

„Toto jest přikázání mé, abyste se milovali, jako jsem miloval vás. A nikdo nemá větší lásky než je ta, že položí život svůj za své přátele.“
(Jan, 15, 12-13.)

Celý řád kazatelský se skládá ze tří řeholních společností: bratří, sester (II. řádu) a členů třetího řádu, jimž stojí v čele velmistr řádu nebo generální kapitula jako nejvyšší hlava, podléhající svaté Stoli-ci.“ (Stanovy bratří, n. 8, § 1, Řím 1932.)

Sestry druhého řádu bratří kazatelů tvoří řeholní řád, založený sv. Otcem Dominikem. Jeho údové mají slavné sliby, žijí v samostatných klášteřích podle řehole sv.

Augustina a stanov, sestavených pro ně řádem bratří kazatelů; usilují o dokonalý křesťanský život, a tak naplňují svatou účinností práci svých bratří“ (Stanovy sester II. ř., n. 5, Rome 1930).

„Přostý a tichý kanovník z Osmy ve Španělsku“, tak nazývají současné dějepisné prameny sv. Dominika,⁷ chtěl založit apoštolský řád bratří. Okolnosti ho donutily založit napřed řád ženský. Stalo se to roku 1206 v Prouille v jižní Francii.⁸ Shromažďoval v klášteře konvertitky, jednak aby je zachránil ze společnosti plné bludů, jednak aby mu pomáhaly v apoštolátě svou činností mezi dívkami, a to především svými modlitbami.

Žily podle řehole sv. Augustina a podle stanov, vypracovaných sv. Dominikem. Stanovy byly potvrzeny roku 1236 pod názvem „Stanovy sv. Sixta“, neboť byly adresovány klášteřu sv. Sixta v Římě, zbudovanému roku 1218 podle Prouille. Dějiny kláštera sv. Sixta souvisí s životem bl. Imeldy, neboť Imelda žila v klášteře, jenž byl obrozen a upevněn v řeholní kázni sestrami dominikánkami, které přišly do Bo-

⁷ Viz Scheeben, Der hl. Dominikus, strana 64...

⁸ Dějiny založení, vylíčení života v klášteře, a pod. líčí kniha „Notre Dame de Prouille“.

logně z římského kláštera svatého Sixta.

Stanovy sv. Dominika, jejichž text se nám zachoval v bulle papeže Řehoře IX. z října roku 1236, ukazují obraz řeholních ideálů sv. Patriarchy. Uvedeme z nich několik bodů:

„Věrné zachovávání řehole, tří slibů, trvalá zdrženlivost od masa; půst od Vyvýšení sv. kříže (14. září) až do velikonoc. Ustavičné mlčení, chudičké a hrubé šaty, tvrdé lože, odpočinek a spánek bez svlékání hábitu. Každodenní vyznávání přestupků předpisů pro společný život na kapitolu; přísné odloučení od světa (klausura), ruční práce, rozjímání a recitování božského officia. Konečně předpisy pro bratry, kteří se měli starati o majetek sester a o jejich duchovní život.“

Byly by to spíše body, jež vysvětloval v čas potřeby sám sv. Dominik. Po jeho smrti počet klášterů vzrostl a bylo nutné určit přesně i podrobnosti předpisů, aby se uchovala jednota. Učinili to generálové Humbert de Romanis, bl. Jordán, sv. Rajmund Penafort a Johannes Teutonicus. To se stalo ve XIII. a XIV. století. Imeldin život spadá do proudu těchto organizačních snah.

Život sester byl prostý: ne psát knihy a

listy, ne býti dobrou pracovní silou, nýbrž dokonalé a úplné obětování sebe: holocaustum - celopal, to jest obět, která shoří celá na oltáři mimo město tak, aby z ní nic nezůstalo, jak byl předpis ve Starém Zákoně.

Tak plyne den jak den; zdánlivě šedý a nechutný, ve skutečnosti však každý den je „novou slokou písně lásky a poznání, jež bude ukončena a začata Věčností.“ Hle pořádek takového dne:

Je půlnoc. Zvon zazní a za chvíli v naprostém tichu se otevrou tiše dveře cel a z nich neslyšně vycházejí bílé postavy sester, staví se v matném světle lampičky u mariánského obrazu v řadě po obou stranách chodby a recitují mariánské hodinky. Pak jsou v kůru kněžské hodinky, obyčejně celé zpívané.

Když jsou modlitby u konce, ztichne všechno a sestry se odeberou k odpočinku. Některé se však modlí dále. Je to dovoleno. A tak, zatím co svět spí nebo hřeší, uprošují tu Boží spravedlnost v soukromé dobrovolné modlitbě: buď schouleny ve tmě na svém místě, buď klečíce s hlavou ve dlaních opřeny o železnou mříž, jež dělí kůr od kostela, nebo se vrhají na zem ke zvláště úpěnlivé prosbě.

Pak odcházejí jedna po druhé a v hluboké úkloně vrhnou ještě poslední pohled na oltář s Nejsvětějším a na věčné světlo, jež rozlévá matné a neurčité stíny do ticha kostela a je nedokonalým obrazem jejich lásky: neboť hoří před oltářem a venku je noc nad světem.

Ráno začíná den církevní ranní modlitbou (prima) a čtením kratičkých životů svatých (martyrologium): prosba, a vzor těch, kteří již zvítězili. A je toho třeba, neboť zkoušky a pokušení jsou těžká.

Pak rozjímání. Některé sestry pracně u-sebírají mysl, jiné jsou uprostřed cesty, a jiné věc, kterou zná jen Bůh se noří svým rozumem do nazírání, kontemplace věčné pravdy. Bezprostředně následuje mše sv. Chorální zpěv je úsečný a strážlivý, a pomáhá duši připravit se na největší tajemství života a smrti, lásky a nená-visti, na svaté přijímání. Tady je střed, východ a návrat řeholního života.

Po mši svaté po kratším občerstvení každá se odebere ke své práci, a ať je jakákoliv, řeholnice ji posvětit. A práce posvě-tí ji.

Před polednem je vzývání Ducha svatého (tertia) a polední modlitba (sexta). Po obědě je krátký čas společné zábavy: nic

není roztomilejšího než hlouček sester, v němž starší poučuje mladší a všechny občas jsou strženy nakažlivým smíchem, jenž svědčí o tom, že nemají, co by je tížilo.

Odpoledne je rovněž začato modlitbou (nona, vesperae); a za celý den pak děkují sestry při zpěvu večerní modlitby (completorium).

Po modlitbě se utíkají do ochrany Panny Marie zpěvem „Zdravas Královno“ za předepsaných obřadů a pozdravují svého otce svatého Dominika. Ztrávily den jako dobré dcery, neboť on byl „mužem modlitby“.

Světla shasnou, sestry odcházejí v řadě se svých míst a ještě poklekají před matkou-představenou, aby jim - než přijde úplná noc - požehnala. A zatím co žehná duším, z jichž správy bude od ní chtít jednou Bůh počet, neboť jsou jeho, čte v jejich mladých očích o úplném štěstí a naprosté věrnosti.⁹

Čas mezi modlitbou v kůru je vyplněn různým způsobem. Buď sestry mohou býti ve vlastní cele a o samotě se vzdělávat v duchovním životě nebo v Písmě svatém. Nebo pracují ve společných místnostech (laborerium). Práci řídí ustanovená sestra (magistra operis). Práce je různá.

⁹ M. M. Davy, *Les Dominicaines*, chap. III.

Provinciál toulouský nařizoval roku 1340 tedy krátce po smrti bl. Imeldy - aby se sestry věnovaly hlavně předení a tkaní látek z vlny. Látka měla býti jednak na hábity sester, jednak pro chudé, jichž žilo mnoho z almužen kláštera.¹⁰

Ve století XIII. a XIV. bylo důležitým zaměstnáním sester opisování rukopisů. Byly to knihy hlavně pro kůr a pak knihy o duchovním životě. Těch však bylo málo, a proto nejčastěji sestry četly z kříže, jenž je knihou stále otevřenou a přístupnou.

Život sester, hodnocený po stránce vnitřní a duchovní, je plný obětí. Je nutné svléci všechno osobní a nápadné; učiniti mnoho ústupků lidem, s nimiž se žije. Ano, je nutno míti přátelský poměr k nim všem, pokud to je v lidské moci. Dlouhé roky soužití ztěžují tuto oběť, jejímž zakončením je smrt; síly dá jen nadpřirozená láska, pomáhající již na zemi uskutečniti obcování svatých.

Poněvadž i sestry kazatelky mají míti základní dominikánský rys; lásku k pravdě (*caritas veritatis*), v jejich duchovním životě musí se zdůraznit a rozvíjet stránka rozumnová. Řešilo se to tak, že profesori řádových škol docházeli k sestrám a před-

¹⁰ Notre Dame de Prouille, pg 78.

nášeli jim soustavně theologické i filosofické otázky, zasvěcovali je do ducha rá-
dové liturgie a podobně. A jako ani laik
nemůže vésti (normálně) vyšší duchovní
život bez duchovního vůdce, i sestry měly
své zpovědníky. Bylo též nutné hodně zdů-
razňovati dobrý vzájemný příklad a četby
životů svatých.

Pomůckou k dobrému životu v klášteře je
klausura¹¹ a mlčení. Klausura odloučení
od hluku světa a od rušivého vlivu lidí;
mlčení přerušení styku s nejbližším oko-
lím a se sebou samým. Jsou nutnou pod-
mínkou ke kontemplaci, jež je důležitou
složkou dominikánského života. Vyžaduje
si ticho venku i v duši. A tak, třebaže kláš-
ter působí dojmem vězení svými mřížemi,
přece v něm žijí lidé, osvobození ode vše-
ho, i od sebe samých, což je největší. A ten-
to život je znamením moudrosti, neboť „kdo
je moudrý“, praví Goethe, „zbaví se všech
zájmů, jež tříští jeho síly“

Než, není to moudrost sobecká, podle
níž člověk hledí jen na sebe a opouští o-
statní, místo aby žil dobře mezi nimi?

¹¹ O klauzuru viz „Růži dominikánskou“, 1936,
číslo leden a březen; článek „Klausura“ napsal Br.
Ambr. Svatoš O. P. Tento časopis podává zprávy
o celém dominikánském životě, hlavně pro terciá-
ře; adresa: Olomouc, Slovenská 14.

A odpověď: obětování sebe není sobectví, nýbrž hrdinství. Není to však ztráta pro společnost lidskou?

Ne, protože toto obětování je za ni.

A tolik nepochopení je mezi lidmi, protože klášterní brána je začátkem čehosi věčného, co člověk nechápe bez milosti Boží.

Stojíš před branou kláštera II. řádu s přísnou klausurou a myslíš si: hle, podobenství smrti. Vchází se jenom tam; a vejdeš-li, nalezneš nebe nebo peklo: podle toho, jak bude tvé srdce věrné. I dominikánský hábit je symbolem podobným: barva bílá a černá: čistá láska vykupovaná pokáním: Život vykupovaný smrtí. Neboť při každé oběti v člověku něco umírá.

Vstoupí-li dívka za tuto bránu, dostane nový šat a pozná, co má v sobě dobré, nezná však všecko, co je v ní špatné. Umírá-li jako svatá sestra, pochopila, co je v ní špatné, ale nepočítá, co má dobrého: snazší je totiž počítat, čeho je méně.

V noviciátě se seznamuje s řádovým životem a chce-li Bůh prochází zkouškou povolání a různým očišťováním. Toto může býti někdy přímo hrozné, kdy i nejlhostejnější věci a slova se zdají míti znamení prokletí a duše si připadá jako Kain. Až

Bůh chce, zmizí všecko. Duše se naučí býti sama. Je vedena spíše soudem rozumu než citem a náladou. Ustupuje rušivá převaha obrazivosti, a duše se vzdělává rozjímáním (meditace); a čeká na pozvání Boží ke stolu věčné Pravdy, k nazírání (kontemplace) na První Pravdu, jež jest předmětem naší víry, cílem všech našich tužeb a činů a táhne srdce naše k věčné lásce a k obětem, jež z ní plynou. (II-II, 4, 2, 3.) Neboť kde není pravdy, není ani dobra ani krásy. Ovoce kontemplace je pokoj a radost. Duše očištěna vstupuje do řad těch, kteří přišli z velikého utrpení a umyli roucha svá a zbílili je v krvi Beránkově. Proto jsou před trůnem Boha a slouží mu dnem i nocí. Nebudou již lačněti ani žízni . neboť Beránek . bude je pásti a dovede je k prameni vod živých a Bůh setře každou slzu s očí jejich. (Apok. 7, 14-17.)

I kdyby neměl klášter jiného účinku než zdokonalení jednotlivce, měl by již své sociální poslání, poněvadž prospívá některým členům společnosti. Ale sociální poslání kláštera je širší.¹²

Již přirozeným zákonem je člověk vázán býti poddán Tomu, od něhož je on sám i

¹² Hyer. Wilms O. P. Das Beten der Mystikerinnen.

všecky věci, kterých užívá. Ale neuznávají ten zákon všichni. Z milosti Boží postřehují toto porušení spravedlnosti některé duše a odcházejí žítí jenom Bohu v oběť za ty, kteří žijí jenom světu a sobě. Tyto obětované duše v ústraní kláštera děkují Bohu za všechno a za všechny - odprošují ho za urážky chválí jeho dokonalosti a milosrdenství - prosí o nové dary. Toto všechno dělají hlavně modlíce se slavnostně úřední modlitbu Církve svaté, kněžské hodinky, breviář. Je to účast na životě v nebi.

A tak před tváří Boží nikdo neusíná bez znamení kříže, nikdo nevstává bez modlitby, nikdo nepracuje bez vzývání Boha. Dělají to za něho ovšem jiní, pro jejichž modlitby často Bůh dovoluje hříšníkům žít, aby měli čas se obrátit.

Tyto sestry tedy dělají více, než kdyby šly mezi lidi a upracovaly se až k smrti odstraňováním bídy ve světě. Neboť lidstvo je nemocno porušením řádu hodnot, což je nemoc duše. A duši uzdraví jen milost Boží.

Proto je nutné, aby i dnes byly duše, jež chápou tajemství Ježíše Krista ukřižovaného, jež by chtěly spolu s ním přibíty na kříž, pokračovati touto cestou v jeho díle vykoupení duší, jež umírají na věky.

Tak bude snadná i sociální reforma. Ale „bez prolití krve není odpuštění“. Neboť: „V pravdě, v pravdě pravím vám, jestliže obilné zrno padající do země nezemře, zůstane samo, zemře-li však, přinese veliký užitek.“ (Jan 12, 24-25.)

Touha a čekání

„Zapřísahám vás, dcery jerusalemské,
milého mého jestliže najdete,
řekněte mu, že láskou hynu (5, 8).
„Ať přijde můj milý do mé zahrady
a jí její rozkošné ovoce -.“
(Píseň, 5, 1.)

Jak splnila Imelda veliký ideál dominikánského života, když se stala sestrou II. řádu ve Valdipietře?

Klášter sv. Magdaleny ve Valdipietře sahá svou minulostí až ke sv. Dominiku. Roku 1218 poslal sv. Dominik do Bologně bl. Reginalda, aby řídil tamní mužský klášter. Bl. Reginald byl svatý a nadšený kazatel, miláček Panny Marie a vysokoškolských

studentů a profesorů v Bologni.¹³ Hrnuli se za ním do řádu v takovém počtu, že boloňský klášter ani nestačil.

V téže době žila v Bologni mladá šlechtice Diana d'Andaló, jež měla za duchovního rádce sv. Dominika. Za jeho nepřítomnosti v Bologni vedl ji bl. Reginald svými radami. Měla jich zapotřebí, neboť se proti ní postavila celá její rodina, protože se rozhodla vlivem bílých řeholníků pro život v klášteře, ano, vystavěti klášter ze svého podílu, jenž jí připadal z otcova jmění. Zvítězila však a již roku 1223 vystavěla klášter a žila v něm s pěti družkami. Pomáhal jí však ne již sv. Dominik, na jehož radu to vše činila, nýbrž jeho první nástupce v řízení řádu, bl. Jordán Saský; listy, jež v této těžké době Dianě psal, jsou plny nebeské lyriky a nadpřirozené lásky, jíž ji podporuje v obtížném boji.

Počet jejích družek rostl. Z Říma, z kláštera sv. Sixta, o jehož založení jsme se zmínili, přišly čtyři sestry dominikánky, za-

¹³ Bl. Reginald byl doktorem a profesorem práva na Pařížské akademii, pak církevním hodnostářem v Orleáně. Uzdraven byv zázračně P. Marií, která mu též řekla, že dominikáni mají přibrati ke svému hábitu ještě škapulíř, vstupuje do téhož řádu. Umřel „naplniv v krátku časy mnohé“ po životě plodné práce r. 1220. (Brev. O. P.)

svěcené již do řádového života, aby nový klášter naplnily pravým řádovým duchem. Dvě z těchto čtyř jsou dnes prohlášeny za blahoslavené: bl. Cecilia, bl. Amata a s nimi i bl. Diana, zakladatelka kláštera. Vidíme, jak opravdově chápaly sestry svůj život.

Po smrti Dianině se sestry stěhovaly jinam. Vystavěly nový klášter sv. Anežky přímo v městě, v Bologni. Jednou nepřímou větví, vzrostlou z tohoto kláštera, byl i klášter Valdipietra, do něhož vstoupila Imelda.¹⁴

Známe i jména sester, jež byly v klášteře, když tam Imelda vstupovala. Dokonce i jméno kněze, jenž byl u nich kaplanem; jmenoval se frà Aldrovando. Kapitulní akta z roku 1331 mluví o 22-23 sestrách, jež měly již slavné sliby. Převorkou byla tehdy s. Beatrice Acarisi; Jacopa di Castello byla představenou novicek. Celý klášter patřil pod pravomoc boloňského biskupa. Ze všech sester totiž patřily tehdy pod přímou pravomoc řádu jen sestry u svaté Anežky.

Tam tedy - u sv. Magdaleny ve Valdipietře byla jednoho dne Imeldina obláčka. Dnes je velmi těžké stanovit přesně rok,

¹⁴ P. Tom. Alfonsi O. P.: La beata Imelda Lambertini, pg circa 65—77; 81.

měsíc a den Imeldiny obláčky, přesnou délku jejího života v klášteře a podrobnosti o její smrti z klášterních dokladů. Neboť roku 1485 byla zničena požárem kniha s příslušnými záznamy. Dovídáme se o tomto neštěstí z t. zv. „Knihy převorek“, jejíž rukopis je chován v městské knihovně v Bologni pod číslem 994. Tam se čte poznámka, že knihy byly dány do ochrany jakémusi Jovanimu, jenž byl zastupcem a protektorem kláštera, a u něho že nešťastnou náhodou shořely: „Zmíněné knihy byly pro nás - píše se v poznámce velmi důležité a jejich ztráta způsobila a působí velké škody nám, ubohým sestrám od sv. Magdaleny. Byla mezi nimi i t. zv. kniha „delle Matricolle“, v níž se zapisují jména, rok, měsíc a den, kdy byla která připuštěna k obláčce a jak po roku zkoušky složila sliby do rukou matky převorky v kapitulní síni, za přítomnosti celého konventu Bylo to roku 1485 . . .“

Obecně se má za to, že Imelda vstoupila do kláštera roku 1331. Zdá se to potvrzovati i ta okolnost, že v „Memoriálech“ města Bologně čteme, že 7. června 1331 se Egano Lambertini, Imeldin otec, zavázal splatiti do měsíce jakémusi Tomáši Donumdei z Florencie 200 boloňských lir. Jde

zřejmě o dluh učiněný na rychlo, a to hodně veliký, neboť 200 boloňských lir byla na tu dobu hezká částka. Maně se vtírá myšlenka, nepotřeboval-li Egano těchto peněz na věno Imeldino, jež jí musil vyplatiti, když vstupovala k sestráům.

Pro akt přijetí řeholního roucha byly již tehdy zvláštní obřady. Podle starých liturgických knih a podle klášterních kronik¹⁵ můžeme si sestaviti asi takový obraz Imeldiny obláčky:

Kláštevní zvon svolal všechny členky kláštera do kapitulní síně, místnosti to, kde sestry jindy na sebe žalují veřejně své přestupky řeholního života.

Žadatelka se položí na zem a s rukama rozpjatýma v podobě kříže prosí o „milo-srdenství Boží a řádu“.

Pak vstane, a převorka jí vyloží, k čemu ji zaváže splnění její prosby: „Milosrdenstvím Božím si můžete býti jista, neboť Bůh je to, jenž vás vede do řehole. Řád však vám klade určité podmínky. Nesmíte míti kanonických překážek a musíte věděti, co na sebe berete. Budete vázána poslušností. To znamená, že se vzdáte své svobody a

¹⁵ Viz staré „Processionarium S. O. P.“; dále „Histoire du Monastère de Prouille pg 66 etc; „Eufemia von Ratibor“, P. Bazan O. P., s. 42 ... a j.

vlastní vůle. Budete vázána k chudobě. Nic nebudete míti svého; představená vám bude moci vzíti i dáti, co se jí bude zdáti pro vás prospěšné. Bez ní nebudete směti nic dát, nic přijmout. A když se vám dají, budete nosit chatrné šaty a zřeknete se mnohého pohodlí. Budete posvěcena svatou čistotou, a to nejenom těla, nýbrž i mysli. Věci toho druhu se vám ztratí, takže v této věci nesmíte na sebe hledět ani jako na člověka, nýbrž musíte býti jako dřevo nebo kámen, abyste se stala jako anděl.

Budete vázána k modlitbě, kdy jiní lidé spí; k postu, kdy jiní lidé žijí v hojnosti. Budete-li však nemocna, představená má moc poskytnouti vám příslušné úlevy.

A i když všechno věrně splníte, i potom se vám může dostat pokárání, ponížení a nedocenění, což musíte trpělivě snášet. Zůstanete-li však opravdu věrná, slibuji vám jménem Božím jako odměnu život věčný. Chcete?“

Po kladné odpovědi žadatelčině sestry zpívají: „Pojď, snoubenko Kristova, přijmi korunu, kterou ti připravil Pán, tvůj božský Snoubenec. Pojď, opusť svět, odluč se od pozemských radostí! Pojď, dej se na cestu ctnosti a zapomeň na to, co opouš-

tíš a pusť se za tím, co je před tebou.“

Ustřižené vlasy padnou k zemi a převorka obleče ji do bílého hábitu s liturgickou prosbou, aby „Pán ji oblékl do šatu spásy a zachoval ji svou milostí bez poskvrny...“

Podávajíc jí řemen s růžencem, prosí, „aby v jejím těle Pán uhasil všecku žádostivost tohoto života, tak aby ji láska vedla stále k poslušnosti rozumu...“

Při škapulíři praví: „Přijmi, dcero, škapulíř svého řádu. Je to nejdůležitější část oděvu a s nebe seslaný důkaz Mateřské lásky, s níž nejblahoslavenější Panna a Rodička Boží Maria se ujala kazatelského řádu a skryla jej pod plášť své ochrany. Chladivým stínem bude tě chrániti tento šat proti žáru vášní a až do smrti bude ti ochranou proti útokům ďábla a proti nebezpečím života.“

Když převorka dává žadatelce černý plášť (kapa), zdůrazňuje, že je to symbol pokory a pokání. Jako pod ním ztajena běl hábitu, tak musí ona tajit pokorou své dobré skutky, aby se nemusila objevit v hodině smrti před svým soudcem s prázdnýma rukama. Domýšlivost a pýcha by pokazila lesk její čistoty.

Nejdojemnějším obřadem je kladení závoje, jenž je znamením zasnub s Beránkem,

vtiskujícím na čelo pečeť nevinnosti, která má býti jedinou krásou řeholnice; modlitba praví: „Odevzdávám ti, dcero, tento závoj, aby byl na tvém čele znamením usebranosti, panenství a svatosti; ochranou proti lidem a ustavičnou upomínkou na poslušnost, jíž jsi teď povinna Kristu Ježíši. Nos jej tak, aby zůstala bez poskvrny tvá duše, již teď v duchu pokání zasvěcuješ Božímu Synu!“

Dnes se dává při obláčce též nové jméno na znamení, že začíná nový život, ale v době bl. Imeldy to ještě nebylo zvykem. Po obláčce dávají řeholnice nové sestře políbení pokoje, čímž ji přijímají do své společnosti.

*„Zahrada uzavřená jsi, sestro má, snoubenko, zahrada uzavřená, pramen zapečetěný -“
(Pís. 4, 12).*

mohl říci Pán nyní o bl. Imeldě. Žila svůj řeholní život jako ostatní. Statečně, neboť statečnosti je třeba, když duše přestává žít z pozemských věcí a začíná žít z Boha: z víry, naděje a lásky. Útočištěm je jen svatostánek, odpovědí na všechno je úsměv a důvodem k úsměvu je nejkrásnější Nejsvětější, jenž se na nás ustavičně dívá s láskou.

Imelda, říkají životopisci, byla brzy svým sestrám vzorem. Jak v práci, tak, a to hlavně, v lásce k eucharistii.

Její bílá postava, čteme o ní,¹⁶ uchvacovala všechny svou nestrojenou skromností, neodolatelnou pokorou, prostotou a září svého téměř ještě dětského panenství. Bylo vidět, že žije z pramenů nadpřirozených. Žila jak ovečka.

Jiný životopisec vypravuje: „... milovala přírodu jako Chudáček Boží sv. František z Assisi. Když chodila zahradou, hovořila s malými tvory okolo sebe: Sladký slavíčku, víš, kdo dal tvému zpěvu celou krásu? A vy, květinčky, znáte, od koho jsou vaše skvělé barvy a lahodné vůně?... Až budete zdobiti Ježíšův oltář, blizoučko u něho, řekněte mu, že ho miluji, že po něm toužím...“

Po společné práci odcházela Imelda do své světničky; na klekátku pod křížem vyprávěla Ukřížovanému o svém štěstí, o jeho dobrotě a milosrdenství a připravovala se na chvíle společného rozjímání, kde se dokončovalo očištění jejího srdce.

Když zazněl zvon, stoupala si v kůru na své poslední místo jako novicka a schou-

¹⁶ „La Bienheureuse Imelda“.

lena v pološeru pod kamennou klenbou
nořila se do Božích tajemství.

Děkovala. Tolik velikých věcí jí udělal
Bůh! A přece měla ještě jednu touhu, o
níž se bála mluvit, protože jí řekly, že je
ještě příliš mladá. Bylo to sv. přijímání.
Čekala tedy. Ale toto čekání spalovalo ce-
lou její duši a bylo její největší obětí.

V rozjímavé modlitbě se připravovala též
na společnou modlitbu církevních hodinek.
Byly to pro ni slavné chvíle: v nočním tichu
za mdlého světla svíce spojovala se s ne-
beskými sbory. I když snad neznala Imel-
da dokonale smyslu latinských slov, přece
Duch svatý jí pomáhal vnikat v tuto mod-
litbu. Čteme tolikrát o podobné pomoci
sestrám dobré vůle v kronikách německých
klášterů z XIII. a XIV. století.

Imelda byla skutečně šťastna. Její život
se stal jako v poledne zastavené hodiny.

A její otec, matka a bratr? Ztrhal vstup
do kláštera všechna pouta krve? Nikoliv;
avšak její láska se posvětila a podřídila
vůli Boží. Imelda se za ně modlila. Otec
Egano, matka Castora i bratr Guido se svou
chotí Pinou věděli, že Imelda není pro ně
pohřbena. Zákony o klausuře nebyly te-
hdy ještě tak přísně chápány jako dnes,
mohli ji tedy navštívit dosti často.

Prázdné místo v srdci matky Imeldiny, jež tam vzniklo odchodem dceřiným z domu, bylo brzy nahrazeno. Guidovi a Pině se narodil syn, jenž dostal jméno po dědovi, Egano. Castora k němu přilnula, třebaže Guido nebyl její vlastní syn.

Bylo to asi takto:

O vynikajícím postavení Egana Lambertiniho, otce Imeldina, v Bologni a okolí, jsme se již zmínili. Ještě dnes je v boloňském museu pamětní peníz s obrazem mladého ušlechtilého muže, a na okraji peníze je nápis: „Eganus Lambertinus bononien-sis, (h)umanitate plenus - MCCCVII.“ Imeldin otec byl tedy plný šlechtnosti.

V mládí se Egano oženil s Misinou di Villano. Měl s ní syna. Byl to Guido, Imeldin bratr. Guido byl ještě nedospělý, když mu zemřela matka. Bylo to asi roku 1315.

Brzy potom se Egano oženil po druhé a vzal si Castoru, dceru Galluzziho. Byla o hodně mladší než Egano a o mnoho let ho přežila. Imelda byla jejich dcera.

Do jejich klidného soužití doma i do života Imeldina v klášteře padly roku 1333 stíny. Na počátku tohoto roku naplnily Bolognu válečné zmatky, v nichž si nikdo nebyl jist životem a svobodou. Pokojní lidé žili v obavách, co přinese zítřek, a po-

kusy o smír byly marné. Guido musil též do boje a po několika týdnech upadl do zajetí ještě s několika druhy. Poněvadž v tehdejších poměrech nebylo jisto, vrátí-li se živ a zdráv, dům Lambertinů zaplavily obavy o jeho osud.

Imelda trpěla stejně jako příbuzní doma, ale přece byla klidná. Poručila svou věc Bohu, a měla ještě sílu potěšiti matku a švagrovou Pinu. Odcházely od ní potěšeny, spoléhající na modlitbu „svého bílého anděla“.

A nikdo netušil, že místo smrti Guidovy dům Lambertinů bude oplakávat tak brzy smrt Imeldinu. Nikdo neslyšel v těchto dnech žhavých modliteb sestry Imeldy. Nabídla Bohu svůj život v náhradu za záchranu bratrovu? Nikdo to neví. Ale Guido se vrátil zdráv a Imelda zemřela; ano, zemřela tak rychle, že Guido jí nemohl poděkovati než na jejím hrobě.

Z rodinné kroniky Lambertinů je zřejmé, že koncem května 1333 byl Guido ještě vězněn ve Ferrare; dále, že Eganovi bylo nabídnuto, aby si vykoupil syna za 1400 zlatých fl., což je ohromná částka. A v „memoriálech“ města Bologně čteme, že Egano dal zanést do obecních knih prodej některých svých pozemků. Prodej nese datum

19. a 26. května 1333, a jsou tam uvedeny kupující osoby i popis pozemků. Potřeboval peněz na výkup synův.

Když se psaly tyto listiny, nebyla již Imelda mezi živými.

Zatím však, co se dály zmíněné vnější události, Imelda žila tiše svůj život v klášteře a čekala na splnění své největší touhy na první svaté přijímání. Od té doby, kdy jí řekly, že je na to ještě příliš mladá, čekala trpělivě. Takový byl zákon. Vždyť ani starším sestrám nebylo dovoleno přijímati kdy chtěly, nýbrž jen patnáctkrát za rok.¹⁷ Teprve od roku 1574 mohly jíti ke stolu Páně každé neděle. Imelda klečovala schoulena na svém místě, když sestry se vracely od svatého přijímání, zářice štěstím. Trpěla a mlčela. Jen jednou se nemohla ovládnout a přiblížila se k jedné staré sestře a zašeptala: „Drahá sestro, řekněte mi, jak je možné přijmouti Ježíše a nezemřít?“ A sestra nevěděla, co by řekla.

¹⁷ Viz „Constituzioni delle suore di S. D.“; in Roma MDCCIX; cap. XII: „Sv. přijímání se bude moci konat patnáctkrát za rok; kdy, to určí bratři, spravující sestry. Budou-li ovšem tyto míti dostatek zpovědníků, aby se mohly připravit. Ale gen. kapitula v Barceloně roku 1574 nařizuje, aby společné sv. přijímání bylo v adventě a postě každou nedělí; v ostatní roční době pak každých čtrnáct dní.“

Pán přichází

„Kéž by mě políbil polibkem svých úst -
kéž přijde milý můj do své zahrady -“

„Celá jsi krásná, má přítelko,
poskvrny na tobě není;

ranilas srdce mé, sestro má, snoubenko,
ranilas srdce mé

Přicházím v sad svůj, sestro má, snoubenko;
sbírat chci myrhu svou s vonným svým kořením...

.. Jezte, přátelé, a pijte!

a opojte se, nejmilejší!“

(Pís., 1, 1; 4, 7 a 9; 5, 1.)

Jako slunce vysílá své paprsky každou hodinu, jako přeplněný pramen, z něhož vytékají živé proudy, tak Srdce Ježíšovo, aniž se kdy ochudí, rozlévá nevyčerpatelné proudy milosti. Začínají oblažováním nebe, pak proudí na zemi jako sedm toků svatých svátostí a tisíce jiných potůčků, jež vytékají z tohoto moře lásky, aby posvětily vyvolené a daly rozkvět ctnostem.¹⁸

¹⁸ „Eucharistií k nejsv. Trojici“, P. Bernadot OP.

Tak uzdravuje Spasitel celou lidskou bytost a posvěcuje každý její čin.

Pro běžný život člověka má největší význam svatá zpověď a eucharistie, či mše svatá. Zpověď, metafysicky mluveno, je největší obětí, již člověk dává Bohu otevřením svého srdce. Všecko může býti člověku vzato násilím. Ale ani nejmnocnější svatý, ani největší anděl, ani neškodlivější ďábel nemá moci zasáhnouti přímo a vlastní schopností do toho, čemu člověk říká můj intimní, vnitřní život; hlubiny, tajemství mého srdce; čili do vlastních úkonů lidského rozumu a svobodné vůle. Je to království podléhající přímo jen Bohu a člověku podle zákona o podřadnosti příčin. A ve zpovědi člověk dobrovolně a upřímně otvírá toto království člověku. Ale jenom proto, že ten člověk má moc od Boha uzdraviti jeho duši odpuštěním hříchů.¹⁹

Pro lidi, kteří se zpovídají častěji, a v našem případě pro řeholnice, má svatá zpověď spíše význam jako ukazování cesty v duchovním životě. Hlavní účel každé svátosti však je upevnit v člověku obraz Boží podle podoby Ježíše Krista ukřižovaného.

¹⁹ Z toho by plynulo, že největším darem a důkazem přátelství je otevření srdce.

Eucharistie a vůbec mše svatá má základní význam v životě křesťana pro svůj tajemný vztah k životu a smrti.²⁰

Máme doklady o tom, jak pohlížely v době Imeldině sestry dominikánky II. řádu na svůj řeholní život. Jak cenily velice recitování breviáře, jak se na ně připravovaly studiem latiny, zpěvu a opisováním liturgických knih. Jak byly přesné v kůru; i o tom, jak Spasitel sám někdy trestal vlažnost a odměňoval věrnost v této věci. Zprávy se nám zachovaly v klášterních kronikách z XIII. a XIV. století. K nejvýznačnějším klášterům té doby patří na příklad: Adelsheim, Diessenhofen, Engeltal, Kirchberg, Oetenbach, Töss, Unterlinden a Weiler. Hlavně z jejich kronik se můžeme přesvědčit, že je úplně oprávněno mluvit o četných sestrách, jež v nich ve XIII. a XIV. století žily, jako o květech německé dominikánské mystiky. Zprávy o nich jsou provanuty andělskou čistotou, úplnou odloučeností od tvorů a velikou úctou k věcem Církve. Vidíme to na př. ze zpráv kronik o tom, jak sestry přijímaly svaté svátosti.²¹

²⁰ P. Reg. Garrigou-Lagrange O. P.: „La messe et la mort“; La vie Spirit. 1934, n. 194.

²¹ P. Wilms O. P.: „Das Beten der Mystikerinnen“; hl. 2; hl. 4; hl. 5.

Již tehdy byla obvyklá u sester generální svatá zpověď. Nebyly však vázány ji dělati, kdežto bratři ji konati musili, a to jednou za rok, jak to nařídil sv. Albert Veliký, když byl provinciálem v Německu.

Ve mši svaté a svatém přijímání měly sestry střed svého života. Tam viděly Spasitele přítomného v rukou knězových při pozdvihování a při sv. přijímání prožívaly nejdůvěrnější spojení s ním. Tu byl vždy konec předcházejících modliteb a obětí, a začátek i důvod nových.

Musíme si uvědomiti, abychom to vše pochopili, že sestry, které opustily svět a jeho útěchy, které v klášteře z vůle Boží mnohdy se setkaly s nepochopením lidí, jimž byly svěřeny, a které konečně samy hledaly bolest z lásky k Bohu, že potřebovaly, aby jim Bůh aspoň nějak naznačil, že o nich ví a že jsou mu milé jejich oběti. Pravda, nebyly k tomu nutné vždy mimořádné jevy. Ale kroniky mluví i o těchto. Jak na příklad sestra Elli, odcházejíc od stolu Páně, zářila jako krystal. Nebo jak po dobách vyprahlosti přicházely chvíle útěchy a radosti. Čteme dokonce i případ, který nás vrátí k bl. Imeldě: „Sestra Williburga von Trossingen vstoupila do kláštera v Diessenhofenu ještě jako dítě. Bylo to šťastné dítě,

a když konvent přijímal Pána, měla velikou touhu přijmouti ho též. Proto nejedla ráno. A tu když kněz rozdával svaté přijímání - vzal hostií jen tolik, kolik bylo sester - jedna hostie mu zbyla. Sestry věřily, že Pán učinil zázrak, a přivedly dítě. Kněz pravil: „Milé dítě, pojď sem. Náš Pán se uchoval pro tebe.“ A dal jí našeho Pána.“ Těmito a podobnými událostmi byly sestry utvrzovány v přesvědčení, že Tělo Boží je nejjistější milostí, již může člověk v tomto životě přijmouti.

Velikonoce roku 1333 byly pro Imeldu hodně neveselé pro smutek nad zajetím Guidovým. Pak přišly zprávy radostnější; že Ferrarští jednají s bratrem lidsky, že ho propustí za výkupné a že otec výkupné již shromažďuje.

Imelda se mohla zase více věnovati Bohu a sobě, nemajíc již tolik práce s utěšováním matky a ostatních domácích. O touze, která ji tolik trápila a která po lidsku mluveno - nemohla býti ještě hodně dlouho utišena, jsme se již zmínili. V takovém stavu ji zastihl den před Nanebevstoupením Páně vigilie svátku.

Hlas liturgie, vyprávějící o radosti apoštolů, že mohli žíti s Pánem, o jejich lidském smutku nad jeho vítězným odchodem, o je-

jich čekání Utěšitele, to vše oživovalo ránu v srdci Imeldině.

Vigilie Nanebevstoupení Páně roku 1333 byla 12. května. V klášteře Val di pietra svolal zvon sestry do kůru, aby byly přítomny ráno mši svaté. Zaznělo druhé znamení. Zatím co v klášterních chodbách se ztrácely táhlé údery zvonu, sestry v kůru si připravovaly knihy. Tyto knihy, prastaré, ozdobené barevnými kresbami, jež malovaly dnes zapomenuté novicky a sestry, se zachovaly až do dneška.

Leží v městském museu v Bologni v zasklených skříních a jsou bedlivě a žárlivě stráženy. Každá má své číslo. Kniha č. 9 má nápis: „Iste liber est sororum sancte Marie Magdalene de valle petre.“ Kniha s čís. 11: „Hich est liber sororum sancte Maria Magdalena de val de petra.“ O knize č. 12 můžeme soudit skoro s jistotou, že pochází z konce 13. století. A že jde o knihy původu dominikánského, o tom svědčí miniatury a liturgické texty. Na kresbách totiž jsou znázorněni obyčejně sv. Dominik, sv. Petr muč. dominikán, nebo dominikánské sestry při různých liturgických úkonech.²²

²² Viz též P. Alfonsi O. P. pg 72 a pg 226—229; op. cit.

Snad jednu z těch knih měla ve svých rukou i sestra Imelda 12. května, den před Nanebevstoupením Páně, v den svého nanebevzetí.

Zvon dozněl trhaným úderem, bohoslužba začala. Br. Aldrovando měl mši svatou a sestry zpívaly. V Imeldě bylo všechno píseň. I tehdy, když její rty byly němé, zvláště když ve volné chvíli odběhla na chvilku adorace, jež se později stala posvátným obyčejem některých klášterů sester, ale v měřítku větším, jako věčné klanění.

Obřady v kůru míjely: Litanie ke všem svatým byly jako volání drahých jmen do nebe: Otce, Matky, sester a bratří a za každým jménem vyslala Imelda žhavou prosbu: „Přimluvte se, ať ke mně Pán přijde!“ Pak byla mše svatá. Připravena kajícím duchem předcházejících dnů, Imelda sledovala a prožívala každé slovo liturgie, jako by hledala aspoň jedno, jež by jí bylo pevnou zárukou, že bude vyslyšena, že On přijde

„Gavisi sunt discipuli viso Domino“ byl vedoucí motiv liturgie již od velké noci „zaradovali se učedníci spatřivše Pána Oč méně by stačilo Imeldě

„Bratři zazněla slova epištoly jedno-

mu každému z nás byla dána milost podle míry daru Kristova . . .“ (Ef. 4, 7.)

Zdalo se jí, že tato slova přicházejí jako odpověď, jako veliký slib. Vzpomněla na slova liturgie minulých dnů: „Proste a bude vám dáno, hledejte a naleznete, tlucte a bude vám otevřeno . . . neboť každý, kdo prosí, dostane a kdo hledá, najde aleluja . . .“

Imelda se vzchopila k poslední modlitbě: „Pane, udělal jsi tolik zázraků - udělej ještě jeden: Přijď ke mně! Lidé mi řekli, že mé srdce je pro tebe příliš malé - nahraď svou láskou tento nedostatek a přijdi, přijdi -“

„Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět: znovu opouštím svět a jdu k otci, Aleluja“ zpívaly sestry v responsoriu.

Pak četl frá Aldrovando evangelium: „ . . . Ježíš pozvednuv oči k nebi řekl: Otče, přišla hodina, oslav Syna svého, aby Syn tvůj oslavil tebe: jakož jsi mu dal moc nadě vším tělem, aby dal život věčný všem, které jsi mu dal. Toto pak jest život věčný: aby poznávali tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. Já jsem tě oslavil na zemi: dokončil jsem dílo, jež jsi mi dal vykonat. A nyní oslav mě ty, Otče, u sebe slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve než ještě byl svět. Zjevil

jsem jméno tvé lidem, které jsi mi dal ze světa. Tvoji byli a mně jsi je dal . Já za ně prosím . protože jsou tvoji . .“ (Jan c 17.)

Po mši svaté sestry odešly, kůr ztichl a Imelda v něm zůstala sama. Slova liturgie jí zjevila velikost lásky a moci Boží a ovládla ji jediná myšlenka: „Kdyby Bůh chtěl . .“

Kdo ví, co všechno řekla Bohu v této adoraci. Snad jenom jediné slovo: „Přijdi, přijdi, přijdi -“

Její tvář se vpíjela do svatostánku a celá její bytost se proměnila v touhu: Bílá Hostie. Přijdi -

Zmocňovala se jí extase. Poslouchá: jakoby nějaká píseň nová, daleká. Hlas s nebe jako hukot mnoha vod: „Ecce sponsus venit - hle, přichází snoubenec Vyjděte mu vstříc Exite obviam ei -“

Jako zkosena klesla Imelda na svém místě k zemi, s napětím hledá, odkud je to světlo, odkud je ten hlas. Nad ní ve vzduchu se vznáší bílá hostie. U mříže oddělující kůr od kostela se tlačilo s úžasem několik lidí, kteří zůstali ještě ode mše svaté v kostele. Pozorují zázrak.

Hostie se blíží, Imelda rozpřáhla náruč. Hostie se zastavila. Imeldě klesly ruce a

přichystané rty se semkly a šeptaly: „Páne, nejsem hodna, abys vešel pod střechemou, ale toliko rci slovem a uzdravena bude duše má.“ Ale Hostie stojí a zástup u mříže roste. A Imelda prožívá v té chvíli celou hloubku lidské bídy, až ji to zdrtilo. Ale hned se vzpružila. Zalila ji láska a naděje. Jeho láska, která ho přivedla na kříž: „Když přišel tak blízko, kdo mu zabrání, aby nepřišel ještě blíž?“ A s důvěrou hleděla k hostii.

Záře v kůru a lidé v kostele upozornili sestry, že se děje něco mimořádného.

Řítí se do kůru, vidí Imeldu a hostii a klanějí se. Frà Aldrovando si obléká rozechvěle znovu bohoslužebná roucha, bere zastavivší se hostii na patěnu a jde s ní k Imeldě. Porozuměl vůli Boží.

A Imelda klečíc otvírá náruč, oči nespouští s hostie a nastavuje rty k polibku Ježíše Krista. Stalo se. Bratr Aldrovando dořikává: „Tělo Pána našeho Ježíše Krista nechť tě opatruje pro věčný život. Amen“ a odchází. A nikdo netušil, jak blízko je v té chvíli Imelda věčnému životu.

Sestra Imelda osaměla. Stiskla rty, neboť byla jista, že teď nepřijde nikdo jiný po Něk, aby ji políbil. Schoulila se k díkůvzdání. Sestry ve zbožném tichu si klekají

kolem ní, jiné si sdělují svůj údiv šeptem u dveří kůru a lid pln napětí se tísnil za mříží v kostele. Nikdo neví, jak děkovala v té chvíli Imelda Bohu. V duši její se odehrávalo, o čem pje Píseň:

*„Přišel jsem
otevři mi, sestro má, přítelko, holubičko má,
neposkvrněná.*

*Vstaň, má překrásná, a pojď
ukaž mi svou tvář,
ať zní tvůj hlas v mých uších;
neboť tvůj hlas je sladký
a tvář tvá půvabná
pojď, budeš korunována.“*
(Pis. 5, 2; 2, 13—14.)

Sestrám se zdálo, že Imelda děkuje Bohu již dosti dlouho. Toužily slyšet od ní samé, jak se to všechno vlastně stalo. Jdou, dotýkají se jí jemně, ale Imelda zůstává bez pohybu; oči přivřené jako v sladkém snu, na rtech lehoučký úsměv: sestry držely v rukou jen mrtvolu:

*„Vstala jsem, abych otevřela miláčku svému;
závoru svých dveří jsem otevřela miláčku
svému -
život můj se rozplynul, jak promluvil - -“*
(Pis. 5, 5-6.)

A slzy nebeské radosti sester se proměnily v slzy lidského smutku. Imelda začínala v nebi svou věčnou slavnost obětování květů, z nichž kousek zachycují dominikáni v římském chrámě S. Maria sopra Minerva jednou za rok, v neděli po 12. květnu.

Co říkala matka Imeldina, otec a ostatní? Nevíme, nemáme o tom zachovaných zpráv. Víme jen, že do rodinného archivu hrabat Lambertinů byla zapsána krátká zpráva o smrti Imeldině týmiž výrazy, kterými byla zanesena do martyrologia sester ve Val-dipietře, aby se četla v kůru v každý výroční den Imeldiny smrti; „Obiit soror Imelda de Lambertinis, cui in vita hostia de coelo sibi demissa, a sacerdote accepta communicata fuit coram multis. - Zemřela sestra Imelda Lambertini, jíž byla seslána za života Hostie s nebe, vzata knězem a jí podána před zraky mnohých.“²³

²³ P. Alfonsi, pg 242; op. cit.

Po smrti

„Téměř polední záře ti vzejde k večeru:
a když budeš mysliti, žes ztracen,
zazáříš jako jitřenka.“

(St. Lud. Bert. ant. ad vesp.)

Třebaže Egano a Castora ztratili ve Val-
dipietře drahé dítě Imeldu, zachovali si ke
klášteru přátelské vztahy, a ještě po 20
letech Castora poroučí sestrám menší část-
ku peněz.

I rodiče i sestry byly přesvědčeny, že
Imelda umřela jako světice, proto nahra-
dily brzy svůj smutek zbožnou úctou k
Imeldě. Jak tato úcta vypadala, přesně ne-
víme, neboť hlavní prameny o životě v kláš-

teře shořely roku 1485, o čemž jsme se již zmínili. Tuto bolestnou ztrátu nahrazují památky z pozdější doby, čerpané z pramenů mimoklášterních. Podle nich Imelda byla pohřbena v kůru, kde zemřela, a dostalo se jí krásného mramorového náhrobku, na němž byl nápis se zprávou o způsobu její smrti.

Dva roky po její smrti, roku 1335, bylo nutné obnoviti martyrologium.²⁴ Na den 12. května bylo vloženo na druhé místo kratičké čtení o sestře Imeldě, jak jsme je uvedli na konci předešlé kapitoly: „Obiit soror Imelda . . .“ Tím úcta Imeldina dostávala liturgický ráz. Každého roku zpívaly sestry na uctění památky Imeldiny antifonu s modlitbou, v níž prosily, aby je „Pán chránil všeho zlého na přímluvu bl. panny Imeldy a pro její prosby, aby se jim dostalo milosti zemřítí po hodném přijetí svatých svátostí.“

Z Valdipietry se šířila úcta k Imeldě i do jiných klášterů, hlavně dominikánských. Vý-

²⁴ Martyrologium je liturgický souhrn krátkých životů svatých, jejichž památku slaví Církev svatá. Souhrn je rozdělen podle dní a na prvním místě je osoba, jejíž památka se slaví v modlitbě breviáře. Čtou se v kůru ráno po modlitbě primy v klášterích, které mají společnou kůrovou modlitbu breviáře.

jev její zázračné smrti se stal oblíbeným námětem malířů. O tomto všem máme historické doklady, které byly sebrány zvláště roku 1826, kdy Posvátná kongregace obřadů hledala důkazy o stále účtě Imeldině od její smrti až po přítomnou dobu. A tato účta byla skutečně dokázána. Tak na př. víme, že sestry v klášteře S. Maria Nuova v Bologni rovněž uctívaly malou světici zpívající před jejím obrazem tutéž antifonu a modlitbu jako sestry u sv. Magdaleny. Zjistilo se, že účta k Imeldě se rozšířila i mezi drobný lid, neboť stěny kolem oltářů a obrazů bl. Imeldy již v dávné minulosti se brzy pokrývaly různými poděkováními a dárky, jež měly tlumočiti vděčnost za vyslyšení a pomoc.

Abychom však poznali podrobněji osudy účty k bl. Imeldě, musíme si všimnouti blíže osudů kláštera ve Valdipietře. Historických dokumentů je dosti.

Tak roku 1334, tedy rok po smrti Imeldině, sestry u sv. Magdaleny dostaly veliký peněžitý odkaz od jakési Guglielminy (Vilemíny) z Ture degli Albari, aby se peněz použilo na zvelebení účty k Eucharistii. Nebyly to začátky nebeského apoštolátu Imeldina? Rovněž její matka Castora udělala veliké odkazy na podobné účely.

Než všechny příhody v dějinách Valdi-
pietry nebyly tak příznivé. Slyšeli jsme již,
že v době smrti Imeldiny zuřila v Bologni
válka. Za válkou se připlížil strašný a obá-
vaný její průvodce, mor. „De quinque tres
mortui sunt z pěti umírali tři“ - praví
Borselli ve svých dějinách Bologně. Právě
tak zhoubně, ne-li ještě hůře, řádl mor
v klášterech. Roku 1375 prořídly sestry tak,
že si musily zvolit převorku z jiného klášte-
ra. Jmenovala se Caterina Gessi. Ještě ví-
ce trpěly sestry tím, že neměly v pohnu-
tých válečných dobách kněží, kteří by je
vedli. Počet sester se menšil, kázeň se u-
volňovala a roku 1475 opouštějí všechny
konvent, rozcházejí se do svých rodin a
většina z nich se nestarala o Valdipietru
ani o hrob Imeldin v ní.²⁵ Je to nejsmut-
nější úsek dějin kláštera, ale je to pravda.
Vypráví o tom žalostnými slovy „Kniha
převorek“, psaná od roku 1481 až do ro-
ku 1795. Vrací se k těmto těžkým dobám,
začínajíc líčiti nové oživení kláštera. Sestry
se sem vrátily, když hrůza války a moru
poněkud opadla. Seskupila je ct. matka
Tom. Brigoli, jež byla pak několikrát pře-
vorkou, jak o tom svědčí zápisy o volbě
roku 1472 ze dne 22. dubna. Klášter se vra-

²⁵ La beata Imelda Lambertini, pg 143-162.

cel k staré řeholní kázni, a aby se to stalo rychleji, byly volány sestry z jiných klášterů, aby se doplnil potřebný počet sester. Vypráví o tom také kronika kláštera sv. Jana Křtitele a „Kniha převorek“ v klášteře sester u sv. Matěje.

Abyste se dovršila jejich řeholní obnova, prosily sestry boloňského biskupa, pod jehož pravomocí byly, aby byly přiděleny pod pravomoc řádu, tak aby měly u sebe vždy kněze-dominikána. (R. 1504.)

Tato příhoda měla v nedávné době vliv i na historii života bl. Imeldy. V papežské bulle Julia II. ze dne 22. října 1504 totiž sestry byly nazvány „Ordinis S. Augustini“ - Řádu sv. Augustina, tedy ne dominikánky, nýbrž augustiniánky. A tu přišli někteří historikové (P. Torelli O. S. A.) a řekli: Klášter ve Valdipietře byl tedy augustiniánský. Z toho plyne, že bl. Imelda nebyla dominikánkou, nýbrž augustiniánkou.

Dnes již je ta otázka vyřešena a jen pro zajímavost uvedeme, jak podobný omyl mohl vzniknouti.

Dominikánský řád se řídí řeholí a stanovami. Řehole je všeobecné vysvětlení o zachovávaní svatých slibů a o společném životě. Proto může býti několika řádům společnou. Přesné předpisy o všem jsou ve

stanovách, a v nich tedy je podstatný duch řádu i rozlišení ode všech ostatních řeholních rodin. Proto každý řád musí mít stanovy vlastní, nevypůjčené. Řeholi převzal sv. Dominik od sv. Augustina, poněvadž to bylo přání Církve v té době; proto se může nazvati řád kazatelský řádem sv. Augustina, ale je to název velmi široký a nepřesný. Stanovy vypracoval sv. Dominik sám; tam vložil vlastní řádový život, a proto přesným názvem řádu by bylo: Řád sv. Augustina podle stanov bratří kazatelů, či krátce řád kazatelský. Název dominikáni je pozdější.

Bulla Julia II. užila názvu širšího, ale byla si vědoma, že jde o dominikánky. Neboť bulla je odpovědí na prosbu sester, psanou pravděpodobně ještě roku 1504, a v ní sestry o sobě praví, že jsou „conventus monialium seu sororum sancte Marie Magdalene . . . ordinis Sancti Augustini secundum instituta fratrum Predicatorum, alias Sancti Dominici“ to jest „konvent řeholnic či sester sv. M. Magdaleny . . . řádu sv. Augustina *podle stanov bratří kazatelů*, jinak *sv. Dominika* . . .“

Nemůže se ani říci, že by název, jehož užila pro sestry bulla, byl zrovna chybný, neboť víme zcela bezpečně, že i sestry do-

minikánky z Prouille byly nazývány podobně: „Kanovnice sv. Augustina“, ač bylo zřejmo, že je založil sám sv. Dominik. Nemohl přece nazvati řád svým jménem; bránila mu v tom pokora. Proto sestry byly nazývány napřed jmény svých klášterů, na př.: u sv. Anežky, u sv. M. Magdaleny a p., nebo byly nazývány podle řehole sv. Augustina. Jméno dominikánky se ustálilo až dlouho po smrti sv. Zakladatele.

Pokud jde o dominikánskou příslušnost sester Valdi Pietra, důkazy jsou výmluvné: Zápisy voleb převorky, zachované z roku 1489, 1480, 1472 výslovně mluví o sestrách Ordinis S. Dominici. Roku 1465, kdy Valdi Pietra byla právě sestrami opuštěná, jak jsme o tom psali, boloňští dominikáni zabírají klášter jako řádový majetek. Památky jdou dále: víme, že již roku 1280 sestry u sv. Magdaleny užívaly v celé službě kůrové dominikánského direktáře a dominikánské liturgie a zachované liturgické knihy zobrazují sestry v dominikánském hábitě, a vůbec celý jejich ráz je dominikánský. Byly tedy ve Valdi Pietře dominikánky i před bl. Imeldou i po ní. Z toho plyne, že Imelda byla jedna z nich, dominikánka čili jak říkají prameny: soror Imelda - sestra Imelda.

Pod vahou těchto důkazů prohlásili uče-

ní španělští augustiniáni, že by bylo omylem prohlašovat ještě teď Imeldu za augustiniánku a že je nejlépe prohlásiti tuto otázku za odbytou (El Santis. Rosario, 1925. XII.).

Tridentský sněm rozhodl, že všechny kláštery sester, jež stály mimo městské hradby, mají býti umístěny za městskými hradbami. Bylo mnoho smutných zkušeností z předcházejících válečných dob.

A tak roku 1566 dne 18. května se usadily i sestry z Valdi Pietra v Bologni u kostela sv. Josefa. Získaly tímto přesídlením hmotně, avšak jejich srdce toužilo po pokladu, jež nechaly u sv. M. Magdaleny, po ostatcích bl. Imeldy.

Na jejich ustavičné a naléhavé prosby byl roku 1582 v únoru otevřen hrob sestry Imeldy a prohlédnut církevními a lékařskými autoritami.²⁶ Pak byly ostatky v tichosti přeneseny k sestrám, neboť slavnostní přenos nebyl církevně dovolen.

Kromě výročí Imeldiny smrti začaly sestry oslavovati i den přenesení ostatků, 24. února, a tak měla Imelda již dva litur-

²⁶ Podrobnosti najdeš v tak zv. „Summarium additionale“ k dokladům o účtě bl. Imeldy. P. Alfonsi O. P. pg 168.

gické svátky. V bývalém klášteře Valdi-
pietra dala rodina Lambertinů postavit ro-
ku 1591 kamenný památník s obšírným
oslavným nápisem o Imeldě, jenž se za-
choval dodnes.

Čekal sestru Imeldu v novém klášteře
sester na Via Galliera v Bologni slavnější
osud než ve Valdipietře?

Sestry daly postavit Imeldě oltář ve svém
kostele a na oltáři uloženy její ostatky
pod obrazem, znázorňujícím její svaté při-
jímání. Roku 1724 dne 24. července pří-
sahala m. Pavla Sarti a převorka m. Teresa
Baraldi, že ostatky jsou neporušené a že
skříň s nimi je střežena jako poklad. Bylo
to tehdy, když šlo o zahájení jednání o bla-
hoslavení naší světice. Takový proces však
předpokládá v minulosti církevně uznáný
kult a zázraky. Bylo tu obojí.

Již roku 1599, tedy několik let po pře-
nesení ostatků, sestry prosí arcibiskupa bo-
lognského Alfonsa Paleottiho, aby dovolil
v jejich kostele veřejnou úctu k Imeldě na
den sv. M. Magdaleny. Dovolil to a od té
doby úcta Imeldina nabyla veřejného rázu
v Bologni a v celém okolí. Jsou závěti,
v nichž umírající stanoví, aby byli pohřbe-
ni v blízkosti Imeldiných ostatků. Šlechti-

ci usilují dostatí do svých rodinných kaplí aspoň nějakou památku na ni.

Když se stal bolognským arcibiskupem kardinál Prospero Lambertini z krve rodu Imeldina, byla zřízena v obnoveném klášteře sester místo oltáře nádherná kaple. Roku 1739, 12. prosince ji vysvětil sám kardinál Lambertini. Kaple byla ozdobena četnými obrazy ze života Imeldina. Od této chvíle počet oltářů Imeldiných v kostelích rostl a roste stále. Bylo by skoro únavné vypočítávati, kam až pronikla pověst o svatosti Imeldině a jak si ji lid zamiloval.

Největší úcty se dostávalo Imeldě v klášterech dominikánských. Dominikánští misio-náři šířili zprávu o ní, kamkoli vkročili. Básníci a hudební skladatelé opěvovali její život a smrt. Umělci výtvarní s oblibou zobrazovali zázrak „s hostií a dítětem, jež neznalo než Ježíše -“.

A v této chvíli se kardinál Prospero Lambertini stává papežem. Se všech stran se ozvaly hlasy po blahorečení Imeldině. Víme, že Prospero Lambertini - papež Benedikt XIV. - miloval a uctíval Imeldu jako světici, jak je patrnó z jeho spisů, ale umřel, aniž ji postavil úředně jménem Církve svaté na oltář. Proč, nevíme. Či chystala Pro-zřetelnost její slavný apoštolát eucharistické

sestry kazatelky na dobu ještě pozdější?

Dvousté výročí přenesení ostatků sestry Imeldy z Valdi Pietry bylo oslaveno v Bologni s velkou slávou a za veliké účasti lidu roku 1782, 24. února. Výročí její smrti, 12. květen, se stával v Bologni velikou slavností celého kraje.

A přece čekalo Imeldu ještě ponižující zapomenutí. Přišla francouzská revoluce. Též sestry se s láskou ujaly vyhnaných kněží francouzských. Když však 18. června 1796 přitrhly do Bologně první francouzské oddíly revolučních vojsk, byly od nich sestry vydrancovány za své milosrdenství; a roku 1798 dne 20. července byl jim klášter vzat úplně.

Sestry byly přijaty laskavě dominikánkami u sv. Viléma, ale brzy i tento klášter byl zabrán a sestry se rozprchly. Uchýlily se buď do cizích klášterů, nebo byly přijaty v soukromých rodinách.

Z kláštera si odnášely každá jen nepatrnou nějakou památku a bolest nad osudy ostatků s. Imeldy, jejíž úctu šířily, kde mohly. Ostatky Imeldiny si vzal markýz Malvezzi, a měl je sestrám vrátit, až se zase shromáždí ke společnému životu. Když markýz viděl, že k tomu asi nedorazí, dal

přenést ostatky roku 1799 ze své domácí kaple do farního kostela u sv. Zikmunda, kde byly až do roku 1880 skoro zapomenuty. Tohoto roku byl farní kostel opraven a jako v náhradu za dosavadní nevšimavost odpovědní lidé se začali starati s velikým úsilím o nápravu: byla zhotovena překrásná socha nad jejími ostatky a na kostelní klenbě byl namalován obraz Imeldiny nebeské slávy.

Toto téměř stoleté zapomenutí ostatků s. Imeldy se dnes zdá téměř nevysvětlitelné, uvědomíme-li si, že již roku 1826 byla Imelda prohlášena za blahoslavenou. Stalo se to zásluhou vikáře řádu (*vicarius ordinis*), P. Josefa M. Velziho O. P. Po důkladném zkoumání historických pramenů o životě s. Imeldy schválila posvátná kongregace kult bl. Imeldy modlitbou breviáře a mší svatou. Papež Lev XII. potvrdil usnesení kongregace dne 20. prosince 1826 na základě úcty prokazované Imeldě od nepamětných dob (*cultus ab immemorabili*). A tak se dostává sestra Imelda po dlouhé a dlouhé době na oltář jako blahoslavená, k veliké radosti celého dominikánského řádu, ale zvláště několika málo sester z bývalého kláštera sv. Magdaleny, jež od roku 1799 ještě zbyly na živu.

Můžeme býti jisti, že doba mlčení již minula pro naši krásnou světici, že teď nastala doba její práce voláním po návratu k eucharistii. Je úžasné, jak rychle a plodně získává dnes tato mučednice lásky k Bohu v eucharistii srdce mládeže nejen v Evropě, nýbrž ve všech dílech světa. Na veliký význam jejího eucharistického apoštolátu ukázal již sv. Otec Benedikt XV. slovy: „Schvalujeme velice šíření jejího života... Kéž četba těchto stránek rozmnoží ctitele svaté dívky, a požehnání Boží kéž zažehne v malých i dospělých touhu stanouti často u stolu Páně s takovou zářivou čistotou, jaká zdobila duši Imeldy Lambertini, když přistupovala k svému prvnímu a jedinému přijímání.“²⁷

Nepopisujeme zázraky, jež se na její přímluvu staly. Nejlepším důkazem o nich je to, že 11. ledna 1926 byla přijata posv. kongregací žádost o její svatořečení. A Bologna? Jako by se chtěla odvděčit za doby nevšimavosti, uspořádala roku 1927 celosvětový eucharistický sjezd s velikolepou slávou u jejích ostatků. Heslem sjezdu bylo: „Tobě, Imeldo, tvá Bologna!“

Píše se stále v dnešní době o rozvratu společnosti. O nutnosti přednášek a tisku.

²⁷ P. Alfonsi O. P., pg 263, op. cit.

Ale zdá se, že jenom tisk a jenom přednášky, ať sociologické, ať jiné - nezachrání dnešní společnosti. Musí se začít evangeliem. *Musí přijít sám Spasitel.*

A Spasitel přišel. Je mezi námi v eucharistii a čeká na nás. A Církev svatá nechává „mrtvé, aby pohřbívali své mrtvé“ a snaží se zachránit mládež ranným a častým svatým přijímáním. (Pius X. „*Quam singulari*“, 1910, 8. srpna.)

Aby se tato snaha Církve setkala s větším úspěchem, k tomu přispívá i bl. Imelda. V Prouille, v prvním klášteře dominikánském, o němž jsme již slyšeli, bylo zřízeno roku 1891 „Bratrstvo bl. Imeldy“. Účelem jeho je vyprositi dětem milost důstojného a účinného prvního sv. přijímání, jakož i milost setrvati v dobrém. Jeho členy se mohou státi tedy i dospělí. Povinností členů je časté dobré svaté přijímání a vzorný osobní život. Rovněž povzbuzování jiných, hlavně dětí, aby chodily často ke stolu Páně. Lev XIII. bratrstvo schválil r. 1896 a Pius X. svěřil jeho řízení velmistru dominikánského řádu. Bratrstvo má výsadu umožniti členům získání četných odpustků, členové jsou pod zvláštní ochranou svatých dominikánského řádu a mají účast ve všech řádových modlitbách, zvláště za ze-

mřelé.²⁸ Býti členem bratrstva není nic jiného, než usilovati o dokonalé provedení Katolické akce, tolik kladené katolíkům na srdce sv. Otcem.

Aby se působení bl. Imeldy zabezpečilo, založil benátský dominikán P. Pio Lorgna řeholní kongregaci sester imeldinek.²⁹ Dne 30. října 1922 - tedy sedm set let od smrti sv. Dominika - obléklo prvních deset čeka-telek bílé řeholní roucho nové kongregace, jejímž účelem je apoštolát mezi opuštěnými dětmi. Kardinál benátský, Petr La Fontaine, kongregaci schválil a počet jejích domů roste, hlavně v sev. Itálii. Jejich touhou je odpovědět kladně na výkřik prorokův: „Děti volaly o Chléb a nebylo, kdo by jim ho lámal -“

Zamyslíme-li se nad osudy bl. Imeldy po její smrti, můžeme poznati potvrzení několika pravd naší víry:

První: Že tehdy, když byla spálena láskou ve svých 12 - 13 letech, neskončilo se všechno. Že Imelda žije ještě dnes, ano, že má zájem o nás a snaží se nám pomoci.

²⁸ Každý, kdo by chtěl zříditi podobné bratrstvo, nebo se státí členem, může se obrátiti na Provinciální správu řádu dominik., Praha I., Husova č. 8.

²⁹ Viz „Bolletino di S. Domenico, aprile 1934.“

Druhá: Že Bůh nenechá zapadnouti bez odměny žádný hodnotný lidský život, ano „čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, takové jest to, co Bůh připravil těm, kteří ho milují -“ (I. Kor. 2, 9.)

Třetí: Že je pravda, co se modlíme: „Věřím v Boha, Otce všemohoucího... věřím v Ducha svatého, svatou Církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla vzkříšení a život věčný. Amen.“

Čtvrtá: Že tedy stojí za to býti svatý; neboť je psáno: „Tomu, kdo zvítězí, dám jísti se stromu života, který je v ráji Boha mého - a bude oblečen v roucho bílé a nevymažu jména jeho z knihy života a vyznám jméno jeho před Otcem svým i před anděly jeho -“ (Zjev. 2, 7; 3, 5.)

O lásce a smrti

B1. Imelda umřela láskou při svatém přijímání. Zjistíme, co je láska, co je smrt z lásky a jaký poměr k tomu má sv. přijímání, abychom poznali, zda je možné za prožití těchto tří slov byti uctíván na oltáři.

1. *Láska*: poněvadž milost neničí přirozenost, nýbrž ji zdokonaluje, a tedy předpokládá, určíme povahu přirozené lásky a pak lásky k Bohu. Podobou Boží v člověku je schopnost rozumového poznání dobra a

zla a svobodná vůle zrozená k lásce nebo nenávisti. Poznané dobro a krása táhne k sobě vůli člověka, a tak je jediným důvodem jeho veškeré činnosti, neboť zlo jako zlo člověk nenávidí. Zlo může vésti člověka jen tehdy, dá-li mu rozum nějaký ráz dobra, ať omylem, ať ze zloby.

Každý život lidský musí mít svůj jediný poslední cíl, t. j. směřovat k nějakému naprostému Dobru, z lásky k němuž člověk dělá všechno ostatní, žije celý svůj život, i když si toho není vždycky jasně vědom. Dosažení tohoto naprostého Dobra a spočinutí v něm staví člověka do stavu vrcholné blaženosti, v němž nemá, nač by se ještě ptal, po čem by ještě zatoužil. Všecko zlé je vyloučeno, každá touha nasycena. Bytost lidská nabude úplné dokonalosti, neboť jí nechybí již vůbec nic. Je jakoby dokončena, *a proto šťastna.*

Toto poslední naprosté Dobro je Bůh, a proto každý lidský skutek má býtí přiblížením ke spočinutí v něm. Spočinutí v něm je patřiti na něho tváří v tvář, býtí šťasten jeho štěstím, jež je věčné.

Dokončení lásky je tedy jednota nebo rozluka. Rozluku působí nepřekonané zklamání. V každé lásce na světě je určité rozčarování, jež nutí člověka hledati oporu

v nějakém dobru nezraňujícím a uzdravujícím, což je Bůh. Řád v láskách dává srdci lidskému klid. Nutnost tohoto řádu vytušil již pohanský filosof Platon: „...je nutné vystoupiti po stupních krásy tvorů... až k opravdové kráse... A je-li kdy chvílka, kdy stojí za to žít, Sokrate, pak je to tehdy, když se noříme do krásy samé... Kdybys ji uviděl teď, nedbal bys ani o jídlo, ani o nápoje, nýbrž jen abys viděl ji, abys byl s ní... také nesmrtelný!“

Povahu lásky určuje zákon příčinnosti, proto v každé lásce musejí býti dva: milující a milovaný - ovlivňující a ovlivňovaný.

Láska je *nehmotný* vztah dvou bytostí, rodí se proto v okamžiku. Rozbor jejího zrození a růstu se může popsat asi takto: Rozum pozná v něčem (to jest v nějakém jsoucnu) dobro a krásu. Předloží to svobodné vůli, jež buď chce, nebo nechce - a buď chce to nebo ono. Přijde-li nabízené dobro vůli jako něco blízkého a příbuzného, skloní se k tomu - a láska se zrodila.

Toto sklonění vůle je začátek pohybu, tíhnutí k milovanému. Pohyb nabývá stále jasnějších rysů. Poznaná příbuznost se mění v zálibu, milující je milovaným přitahován a přeměňován, neboť milovaný mu vtiskuje svou podobu. Zdrojem tohoto tíhnutí je

touha, jež se rodí s láskou a provází ji a pudí milujícího k jednotě s milovaným. Vrchol lásky je v naprostém splynutí. A to tak, že: Milující bere na sebe podobu milovaného, čímž dochází mezi nimi *k vnitřní, duševní* totožnosti. Na těle se odráží tento děj jen potud, pokud je hmota schopna zachytit záři paprsků z duše. Neboť láska skutečná je mezi duší a duší a hledá dobro milované osoby.

Následkem jednoty je štěstí, protože sjednocení je vlastně jakýmsi dosažením nějakého dobra cíle. Štěstí je odměnou za splnění přirozeného zákona.

Láska je účast v kráse milované bytosti a do jisté míry zánik milujícího ve spodobení s milovaným.

Krása naprostá je v naprosté prostotě a jednoduchosti Ducha. Krása stvořených věcí je v souladu složek, v jejich řádu. „*Lucidus ordo*“ píše Horatius; záblesk duše, jas pravdy. Kdo miluje jen hmotnou krásu, má na svém životě podobu smrti, neboť hmota je mrtvá. Proto nečistá краса odpuzuje čistého. Každá bytost, milující vznešenou krásu, stává se jí podobna. Nežřízená láska činí člověka ctitelem model.

Pravá láska není jen dojetí citu, je něčím, co pramení v kořenech duše.

Láska muže není slabší než láska ženy; jest jenom jinačí než její. Duše ženy se raději obrací více k osobě, *k jednotlivci* (ad particulare). Je to zákon přirozenosti, určující ženu k mateřství a následek poměru matky a dítěte. Žena, jež *skutečně* miluje, je naplněna svou láskou. Její láska prozařuje ji i vše, co dělá, ať je to studium nebo hodiny v kanceláři, ve všem zůstává spojena s milovanou bytostí.³⁰ Nemůže nikdy zapomenout. A je šťastna, může-li svou lásku ukázat a dokázati třeba i vlastní smrtí.

Tyto psychologické pohledy do duše ženy odhalují přirozené tajemství životů tolika světic, a v našem případě dávají nové světlo k pochopení smrti bl. Imeldy. A toto světlo se zvětší, uvidíme-li, jak na těchto přirozených základech roste láska k Bohu, což vysvětluje mystika.

Metafysika lásky se mění v mystiku, dosadí-li se místo „milující“ slovo „Bůh“ a místo „milovaný“ slovo „člověk“, nebo obráceně, což je totéž. (I. II, 23, 1-2; 7-8.)

Míti kromě Boha ještě jinou legitimní lásku na zemi, to není hřích, ale může to býti břemenem a nebezpečím. Panenství z lásky

³⁰ Dr. Rud. Allers, L'amour et l'instinct. (Études Carm.)

k Bohu pochopilo toto břemeno lidské lásky a hledá doplnění své bytosti přímo v lásce k Bohu. (2. II, 152.) Nejlepší možností pro nerušený růst kontemplace a lásky může být život v řeholi, kde člověk najde přímé prostředky na utišení žádosti těla, žádosti očí a pýchy života.

Cestu k mystické jednotě s Bohem rozdělují duchovní spisovatelé na tři období. Vstupem do prvního je *odvrat od těžkého hříchu*, čímž začíná v nás život milosti, život dětí Božích. V prvním období se člověk musí *očistit* od hrubých a zřejmých chyb, což ovšem působí násilí a bolest citovosti. V odměnu za to dá Bůh duši milost hlubšího poznání a citové útěchy. Aby se člověk v nich nepohrbil a nehrál si na učitele jiných, vezme Bůh duši všecko, takže zůstane ve tmě a prázdnotě. Týrá ji pokušení proti čistotě a trpělivosti, stíhá ji zklamání, nezdar a často i nemoc.

Věrné překonání těchto zkoušek je přechodem do druhého období, do období *světla*: duše přestává číst o Bohu v krásách přírody a začíná poznávat Boha prožíváním jeho milosrdenství a lásky, ukřižované za vykoupení hříšníků. Snaží se nedopustiti se ani lehkého hříchu, býti podobnou Spasiteli. Ale tato záplava světla a lásky

vzbudí v nemocné ještě lidské duši hnutí domýšlivosti, sebelásky a nedoceňování bližního. Mezi duši a Boha spadne tím mlhavý závoj, jenž musí shořet v bolestech třetího očistění, jež je úvodem k poslednímu údobí lásky mezi Bohem a člověkem, k mystické jednotě. Třetí očista je nejhroznější ze všech. Bůh přeorává duši až do dna, zažitím velikého nevědku od těch, jimž jsme činili dobře. Duše je obnažena a bičována duchovní vyprahlostí a opuštěností a není, kdo by ji pochopil, a nebe je jako němé a tvrdé. Duše je ponořena v mystické smrti, aby vstala úplně obnovena k své poslední lásce. Jen pomoc Boží dá sílu projítí tímto trojím ohněm, aby se člověk naučil klaněti se Bohu v duchu a v pravdě. Třetí období lásky k Bohu je nevýslovnou a téměř neztratitelnou odměnou za všechna vítězství. Duše se vznáší jako orel v kruhovém pohybu ve světle a lásce z Boha a obzírá jakoby s veliké výše vzdálené obzory stvořených věcí. Všecko ví a vše má, milujíc Boha „z celého srdce svého, z celé duše své a z celé mysli své a všemi silami svými“. A taková je láska svatých.⁸¹

A pomalu ji zalévá pokoj, jehož svět ne-

⁸¹ „Les trois conversions...“ a též „L'amour de Dieu...“ od P. Garrigou-Lagrange O. P.

zná a nemá, pokoj Ježíše Krista. Neboť „milost není nic jiného, než jakýsi začátek života věčného a slávy v nás“. Naslouchání hudbě pramenů tryskajících z jediného Zdroje všeho, co jest.

A nemá-li kdo odvahy, nebo hřešil-li příliš, hle, máme Matku, jež nás zve, Neposkvrněnou Pannu: „Já jsem matka krásného milování a bázně a poznání a svaté naděje. Ve mně je veškerá milost cesty a pravdy, ve mně je veškerá naděje života a ctnosti. Pojdte ke mně všichni, kteří dychtíte po mně, a plody mými se nasytíte. Neboť duch můj jest sladší než med... takže... „kdo mě jedí, ještě lačněti budou, a kdo mě pije, ještě žízni budou. Kdo mne poslechne, nebude zahanben a nezhřeší.“ (Sir. 24, 24-30.)

Kam až dospěla bl. Imelda v dokonalosti? Nevíme, kolikerým očišťováním duše její prošla. Ale víme, že se nevyhnula žádné bolesti, již od ní Bůh chtěl. Ano, že přidávala ještě dobrovolně. Nevíme, jak a kdy se dostala na vrcholy lásky Boží. Ale, že tam došla, to potvrdil Bůh sám tím, že je Imelda již blahoslavená. A svědčí o tom i její žíznivá touha po eucharistii, jež je znamením nejčistší lásky k Bohu, což potvrzují duchovní spisovatelé.

A stačilo jí, kdyby byla měla jenom lásku. „Neboť láska je shovívavá, dobrotivá; láska nezavidí, nechlubí se, nenadýmá se, není ctižádostivá, nehledá svého prospěchu; neroztrpčuje se, nemyslí si nic zlého; neraduje se z nepravosti, nýbrž raduje se s pravdou; všecko snáší, všecko věří, ve vše doufá, všecko přetrpí. Láska nikdy nepřestává.“ (I. Kor. 13, 4-8.)

2. *Smrt* je ztráta zdroje života, odloučení duše od těla. Smrt je trestem za hřích, neboť v okamžiku, kdy člověk zhřešil, začal umírat, i když žil ještě dlouho potom. (2. II, 144.) Nastává tak, že duše se obrátí všemi svými schopnostmi sama do sebe a odchází před soud Boží. Počátkem smrti je stáří a bolest. Bolest je trest za překročení zákona. Prožita s Bohem, otvírá nám nebe; jinak - peklo; jako lotrům na kříži. Je trojí bolest: tělesná, pak bolest srdce čili zármutek, a bolest duše čili smutek, jež je nejhorší. Největším smutkem zahaluje duši nesplněná touha po jednotě s tím, ježž nade všecko milujeme, jenž je dokončením duše. (1. II, 36, 3.)

Žádná z těchto bolestí nezabila sestru Imeldu. Ani sama láska, neboť smrt není ovocem lásky, je prokletím hříchu.

Jak tedy Imelda umřela? Radostí! Radost je šťastný stav, do něhož staví milujícího přítomnost milované bytosti (2. II, 28). Může býti tak prudká, že spálí v okamžiku celého člověka. K Imeldě přišel Bůh - a Imelda umírá. To byl důkaz, jak veliká byla její radost. A zabíjející radost prozradila nesmírnost lásky a touhy v jejím malém srdci. Byl to zázrak Boží. „Nikdo nemá větší lásky než je ta, že položí kdo život...“ řekl Spasitel.

Účinky svatého přijímání

Když odchází milující člověk, dává na památku nějakou věc. Když umírala Láska, dala nám sebe samu (III, 175, 1), neboť láska pudí milující býti spolu. Při svatém přijímání přichází k nám v eucharistii celý a živý Ježíš Kristus. Není to prázdný symbol. A s Ním přichází celá nejsvětější Trojice: „Jestliže mě kdo miluje, můj Otec bude ho milovati: i přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek.“ Člo-

věk je zázračně povyšován do účasti ve vnitřním životě nejsv. Trojice. Přichází k němu Otec jako pramen života a míru, jest mu Otcem, jenž obklopuje své dítě dobrotou a nevýslovnou něhou. Pán Ježíš plní duši nadpřirozeným poznáním. Duch svatý dává lásku. Jest Láskou Otce a Syna, jejich vzájemným Polibkem a věčným pohybem a nevýslovným vytržením jejich lásky. Zasnobuje duši do tajemství a dává jí růst po každém hodném přijetí.³²

Svatá hostie je nekrvavým, avšak skutečným opakováním smírné smrti Spasitelovy na Golgotě (oběť). Ve svaté hostii zůstává stále přítomen pravý Bůh, jemuž se klaníme (tajemství). Avšak svatá hostie nebyla dána lidem jen proto, aby se jí klaněli, nýbrž především, aby byla duším pokrmem (svátost). Chlebem, o němž jest psáno obrazně v Písmě svatém: „A hle, anděl Páně se dotekl Eliáše a řekl mu: Vstaň a jez. Rozhlédl se, a hle, u jeho hlavy chléb a nádoba vody; pojedl tedy a napil se a znovu usnul. A vrátil se anděl Páně po druhé a dotekl se ho a řekl mu: Vstaň, jez, neboť veliká ti zbývá ještě cesta. Vstal, jedl a pil a kráčel v síle onoho pokrmu čtyřicet

³² Viz krásnou knížku: „Eucharistií k nejsv. Trojici“, P. Bernadot O. P., Olomouc, Krystal.

dní a čtyřicet nocí až k Boží hoře Orebu“ (III. Kr. 19.).

Sílu svaté hostie zázračného chleba duše - vypočítává liturgie (sv. Tomáš) v antifoně: „O sacrum convivium... Ó posvátná hostino, v níž se požívá Kristus, uctívá památka jeho umučení, mysl se plní milostí a dává se nám záruka budoucí slávy!“ Theologie o tom učí toto:

1. Každým dobrým svatým přijímáním se duše spojuje s *Kristem Pánem*: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm“ (Jan, 6, 56). Je to jednota mystická, jednota dvou vůlí, dvou náklonností a srdcí ve vlité lásce. Láska proniká z hostie celou přijímající duši, takže je trvale věrná, a propuká ve výbuchy žhavých vyznání Posvětiteli, který nás proměňuje v Krista ukřižovaného. Proto praví Spasitel sv. Augustinovi: „Jsem pokrm velkých duší, snaž se růsti, a budeš mě jísti; avšak neproměníš mě ty v sebe jako pokrm svého těla nýbrž ty budeš proměněn ve mne.“

2. Poněvadž je Kristus hlavou tajemného těla, jímž je Církev, spojuje dobré svaté přijímání duši i s *Církví sv.* „A chléb, který lámeme, není-li společenstvím těla Kristova? Poněvadž (tedy) jeden chléb, jsme

my mnozí telem jedním (1. Kor. 10, 17). A tak je eucharistie poutem nové lásky, nové rovnosti, nového bratrství, jímž začíná již zde nevýslovné společenství, obcování svatých v dobře přijímající duši. Pak člověk není nikdy sám. Je v něm Kristus a Církev. Slavnost „Krve a Těla“ svatého přijímání a mše svaté není nikdy slavností jen jedné duše ani jen za jednoho člověka. Kdykoli kněžské ruce zvedají hostii a dávají ji věřícím, je to Syn Boží a s ním Otec i Duch svatý, a v tajemném naznačení i andělé a svatí, přítomní, minulí i budoucí. A se všemi těmito se spojuje přijímající, v nich se ztrácí podle slov sv. Pavla: „A budou dva tělo jedno. Tajemství toto je veliké, ale já to pravím o Církvi a o Kristu“ (Ef. 5, 31-2). Jak kalné a mdlé jsou všechny lidské radosti a lásky proti tomuto živému světlu s nebe

3. Dobré svaté přijímání *rozmnožuje posvěcující milost*. Eucharistie je svátost živých, předpokládá v duši nadpřirozený život (milost). Neboť eucharistie je pokrm, a pokrm se nedává duším mrtvým, t. j. hříšníkům, nýbrž živým, které nemají vědomého těžkého hříchu. Účinky tohoto nebeského nasycení jsou nevýslovné. Neboť svatá hostie:

a) udržuje duši v milosti, sytí ji, zachovává v ní oheň lásky Boží. Duše pak žije trvale z Boha a nepodlehne hříchu.

b) Nejen že vyrovnává ztráty z denního života, nýbrž *rozmnožuje* milost a posiluje růst ve ctnostech. Proto volá sv. Augustin: „Ó svátosti zbožnosti, ó znamení jednoty, ó pouto lásky.“

c) Nahrazuje ztráty, *hojí* rány hříchu, smývá skvrny slabosti, prozařuje stíny nedokonalosti, tiší vášně, učí pokoře.

d) *Dává radost*. Plní duši nadšením a odvahou konati dobro vždy a všude. Hostie jest chléb, jenž má v sobě všechno potěšení, jenž uvádí duši do stavu opojení sladkou dobrotou a jenž ji noří do živého ticha Věčné Moudrosti.

A nevidíme-li vždy těchto účinků u lidí, chodících často k stolu Páně, může to býti buď pro špatnou, vlažnou přípravu, buď pro přirozenou tvrdost srdce, nebo pro skryté hříšné náklonnosti. Anebo je to zkouška od Boha.

4. Bůh ve svaté hostii při dobrém svatém přijímání působí v duši *odpuštění lehkých hříchů*. Neboť v něm přichází do duše nekonečná Láska, která ji zapaluje k lásce větší a k horlivějším úkonům; a láska při-

krývá hříchy. Obsahem této svátosti je láska a úkon lásky shlazuje všední hříchy. Je tedy eucharistie lék a protijed, který osvobozuje duši od denních slabostí, a to podle toho, jak velikou má kdo lásku k Bohu. Dobrým svatým přijímáním *se odpouštějí též časné tresty* za hříchy, a to zase podle stupně vroucnosti a zbožnosti, s níž kdo vítá Boha k sobě, hlavně v okamžiku svatého přijímání a bezprostředně po něm, neboť Boží láska má všechny zákony a krásy lásky lidské. Ale božským způsobem.

5. Nepřijímat znamená cestu k zavržení. Přijmout špatně znamená smrt duše a peklo. Svatokrádežně přijatá eucharistie zabíjí duši a dává ji do moci d'ábla: „Namočiv skývu, podal ji Jidášovi Iškariotskému. Po té skývě vešel do něho satan“ (Jan 13, 27). Těžkým hříchem brání člověk svévolně Bohu přijíti do jeho srdce. Těžký hřích totiž zabíjí duši, a mrtvý nemůže jíst. A jak může přijíti Kristus k duši, která těžce hřeší, t. j. miluje se s d'áblem v jeho hořké radosti? V srdci hříšníkově je peklo pod vládou d'áblou. Tam zve nehodně přijímající Krista, tam jej místo lásky dává znovu do moci satanovy, tam Ho s ním znovu tupí, trýzní a zabíjí. A tak si pije a jí svatokrádce odsouzení a smrt.

6. Sv. hostie jest duši proto *zárukou* *vzkříšení a věčného života*. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den poslední“, řekl Pán Ježíš (Jan 6, 54). Tělo se stává nositelem Boha, duše se ztrácí v Bohu. Kdo jí tento chléb, bude žítí na věky, bude mít sílu proti zlu, dokud neodejde domů, k Otci. Proto káže Církev přijímati, když se blíží smrt. Aby člověk šťastně došel. Avšak je nutné, aby chom nejprve s Kristem trpěli, a pak teprve s ním byli oslaveni.

Z toho všeho je jasné, že eucharistie je pramenem všech milostí, poněvadž v ní přichází do duše nebe, Bůh, Kristus Pán, naše štěstí, náš život. Nade všechny ctnosti a oběti obohacuje duši láska k eucharistickému Králi, nade všechny bázně a tresty nás drží v dobru myšlenka, že On přijde; žízeň a touha po opakování tohoto příchodu (duchovní sv. přijímání). Ve sv. hostii je ukřižovaný Kristus. Vše tedy, co dává Golgota, dává i svatostánek. Chce-li Bůh, a neprotiví-li se člověk, může stačiti jedině svaté přijímání k úplnému posvěcení duše i těla. Bl. Imelda chtěla a připravila se. Bůh k ní přišel. Sežehlo ji to. Co na tom? Teď je na nebi a na oltáři. Vítězně šťastná.

Mešní modlitby k bl. Imeldě

(Svátek dne 13. května.)

M*odleme se:* Pane Ježíši Kriste, který jsi blaženou pannu Imeldu, zraněnou palčivou čistou láskou a zázračně občerstvenou nebeskou Hostií, vzal do nebe: učiň, ať na její přímlovu přistupujeme k posvátnému stolu s právě takovým žářem lásky, abychom toužili zemřítí a zasloužili býti s tebou, jenž žiješ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého, Bůh po všechny věky věkův. Amen.

Modleme se: Přijmi, Pane, dary, které ti obětujeme a vlivem zásluh blažené panny Imeldy vlej nám ducha své lásky: abychom pohrdali pozemskými náklonnostmi a tkvěli svým srdcem v tobě, v němž jsou pravé radosti. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Modleme se: Kéž je nám, Pane, u trůnu milosrdenství tvého blažená panna Imelda neúnavnou přímluvkyní za nás: aby - jako ona přijavši spasitelnou Hostii vzlétla do věčné slávy tak byla pro nás účast v tak velikém tajemství smýváním zločinů v životě a ve smrti cestou, jíž bychom došli do věčného života. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Obsah

Obětování květů	7
Imeldina láska	11
Boj o lásku	19
Nalezený domov	25
Ze života a modliteb sester kazatelek	31
Touha a čekání	43
Pán přichází	57
Po smrti	69
O lásce a smrti	85
Účinky svatého přijímání	95
Mešní modlitby k bl. Imeldě	103

Nihil obstat

P. Reginaldus Dacik O. P.

Imprimatur

P. Mag. Dr. Met. Habáň O. P., provincialis

Pragae 28. Octobris 1939

Nihil obstat

P. Aemil. Soukup O. P., censor ex offio

Imprimatur

Dr. Johannes Martinů, Vicarius generalis

Olomucii, die 18. XI. 1939. - Nr. 17.220

Tiskl E. Potměšil, Zlín

Dominikánská Edice Krystal Olomouc

**BLAHOSLAVENÁ
IMELDA LAMBERTINI Z ŘÁDU
KAZATELSKÉHO**

*Napsal P. Jiří Maria Veselý,
bratr z téhož řádu.*

*Na památku oslav padesátiletého trvání
kongregace vyšlo nákladem sester
dominikánek v Řepčíně (Olomouc) za superiora
kongregace P. Em. Soukupa O. P.*

*V úpravě Ant. Medka vytiskly
Lidové závody tiskařské
a nakladatelské, spol. s r. o.
v Olomouci L. P. 1939.*

ctih. m. dominika klára moes

od sv. Kříže, zakladatelka kláštera roz-
jímavých sester dominikánek (II. řád)
v Lucemburku (Limpertsberg). Zemřela
24. února 1895. Jedná se o její blahoře-
čení. Toto prostičké děvče žilo život plný
nadpřirozena a svou bolestí a pokorou
vyprosilo dnešní obnovu celého domi-
nikánského řádu. Je z téhož řádu jako
bl. Imelda a do jejich přímluv je poru-
čeno obnovení II. řádu u nás, k němuž
dojde v nejbližších měsících. Pomozte!
Informace : P. Jiří Maria Veselý O. P. Olo-
mouc, Bernardinská 14.

